

[Afghanistan Digital Library](#)

adl0954

<http://hdl.handle.net/2333.1/9p8cz9b4>

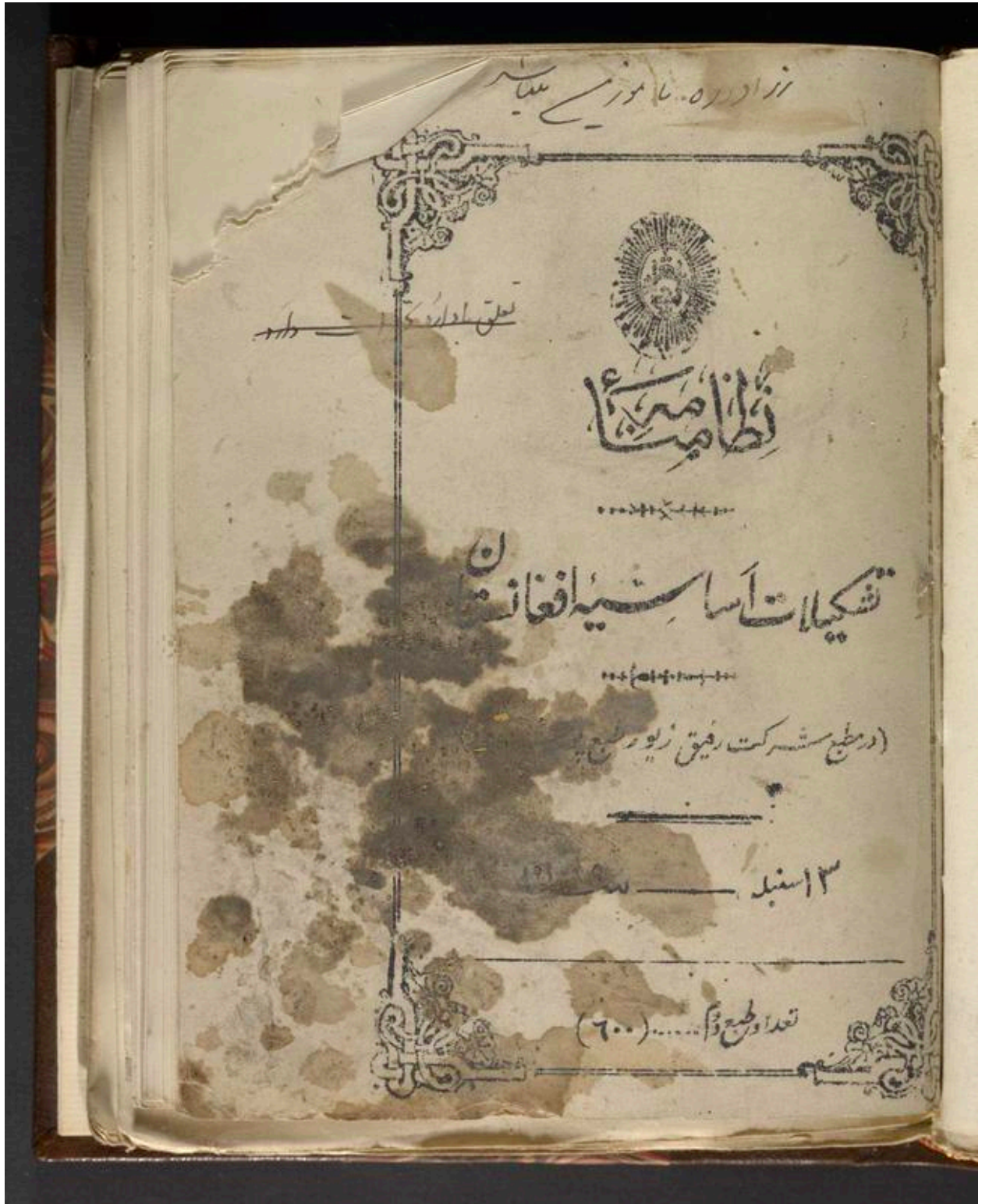

This is a PDF version of an item in New York University's Afghanistan Digital Library (<http://afghanistandl.nyu.edu/>). For more information about this item, copy and paste the "handle" URL above into a web browser.

When referring to or citing this item please use the "handle" URL and not this document or the URL from which you downloaded it.

All works presented on New York University's Afghanistan Digital Library website are, unless otherwise indicated, in the public domain. The images available on this website may be freely reproduced, distributed and transmitted by anyone for any purpose, commercial or non-commercial.

NYU Libraries, Digital Library Technical Services, dlts@nyu.edu

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رِظَايَةُ مَبْنَيْتِكُمْ لِإِنْسَانِيَةِ أَفْغَانِسْتَانِ

بَابِ أَوَّلٍ

تَهْنِئَاتِ الْإِسْلَامِ

مَقْدَمٌ

قَاعِدَةٌ

(۱) — در افغانستان وظیفه اداره حکومت مخوض است بهیئت

وزرا و اداره مستقله .

(۲) — وزرا در هر وقت که تقییمش اجراء است و احوال مأمورین

شعب منوبه وزارت خود را لزوم به بیسنه بحضور ملوکانه

عرض نمایند تا بقرار قاعده (۳) هیئت تفتیشیه تعیین
دا عزام شوند .

(۳) :- برای تفتیش احوال عمومی ما مورین وقتاً فوقتاً یک هیئت

تفتیشیه بموجب عرض وزیر یا باراده سنیه اعزام میشود
رئیس و دو نفر اعضاے اول و دوم از طرف قرین الشرف
بهایونی انتخاب گردیده و باقی اعضاے آن از طرف
وزیر و یا مدیر مستقله تعیین میشوند .

مفتشین موافق بنظامنامه جداگانه مخصوص خود کار
میکنند .

* *
*

فصل اول

(هیئت اداره مرکزی)

(ع) — اداره مرکزی مرکب است از وزارت با و اداره مستقلة .

(۵) — وزارت بر وجه ذیل میباشد :-

اول - وزارت حربیه .

دوم - وزارت خارجه .

سوم - وزارت داخله .

چهارم - وزارت عدلیه .

پنجم - وزارت مالیه .

ششم - وزارت معارف .

هفتم - وزارت تجارت .

هشتم - ریاست شورا کبی دولت .

(۶) — اداره مستقلة طبیه مانند دیگر وزارتات برادر است در

حضور اشرف جمالیونی مسئول شناخته میشود .

* *

*

بین
نیت
ام
شرف
ن
کار

وزارت حربیه

(۷) - وزارت حربیه مأمور است باجراے امور عسکریه افغانستان
 چون وزیر حربیه مأمور بزرگ عسکری میباشد تمامی منصبداران
 قطعات عسکریه در تحت امر مشارالیه رفتار مینمایند.
 وزارت حربیه مرکب است از دوازده ذیل :-

- (۱) - دایره ارکان حربیه عمومیّه .
- (۲) - محاکمات .
- (۳) - مدیریت امور شخصیه .
- (۴) - معاشات و لوازمات .
- (۵) - سرحدات .
- (۶) - طلبیه .
- (۷) - سرکاتبیه مکتوب .
- (۸) - اوراق .

(۸) - مدیریت ماسشینان عسکری نیز بوزارت حربیه مربوط است.
 (۹) - دایره ارکان حربیه عمومیّه موظف است به تشکیلات
 حفزیه و سفریه اردو عسکری و باخبری اعمالات

داخلیه وارد و پاسبان خارجیہ ہجوار افغانستان
و ترتیب تعلیمات عسکری .

(۱۰) — دائرہ محاکمات بتدقیق و تصفیہ امور جزائیہ عسکری
مأمور است .

(۱۱) — کافہ معلومات اخلاقیہ و تربیہ و خدمات و احوالات
خصوصیہ منصفہ اران و تجویز اکمال تعداد سپاہیان
متعلق مدیریت امور شخصیہ میباشد .

(۱۲) — مدیریت معاشات و لوازمات بنظارت اکمال نواقص
معاشات و تہذیبات عسکری افغانستان تعیین تخصیصات
سالانہ بودجہ عسکری موظف است .

(۱۳) — مدیریت سرحات بہ امور متعلقہ سرحدی مشغول است .

(۱۴) — مدیریت طبیہ بہ امور صحتیہ انسانیہ و حیوانات عسکری
افغانستان مکلف میباشد .

(۱۵) — سرکاتبیت مکتوب و اوراق بروفق نظامنامہ مخصوص آن
ایقاف و ظایف مینماید .

(۱۶) — در ایالت کابل و ولایات و حکومتیہاے اعلیٰ بقدر
لزوم قطعات عسکری بنام قول اردو و فرقة و غنبد

مستقل موجود است .

ازین قطعات عسکری در حکومیتها و سرحدات و دیگر مواضع
) از رده اهمیت یک یک مفزده عسکری تقسیم
و مقرر میشوند .

(۱۷) : رئیس ارکان حربیه عمومی در رئیس ازمه محاکمات
و جمله ارکان عسکریه و قوماندا آنها لواء و فرقه و قول
و مدیر مکتب حربیه بالذات از طرف اشرف شاهانه انتخاب
و تعیین میشوند .

(۱۸) : مدیران دوازم مرکزی وزارت حربیه و آمران عسکریه از طرف
وزیر حربیه انتخاب و منظوری حضور شاهانه مقرر میشوند
ضابطان عسکری مطابق نظامنامه ترفیع منصبداران عسکری
از قوماندا آنها لواء حربیه انتخاب و از طرف وزیر حربیه
منظوری میابند، خرد ضابطان عسکریه بجلد قطعات
عسکری ولایات و حکومیتها لواء عالی انتخاب و منظوری
قوماندا آنها لواء منسوبه شان مقرر میشوند .

در خصوص ترفیع رتبه یا صابان و منصب
رسیدن طلبه مکتب حربیه حسب نظامنامه مخصوص آن

از طرف وزیر حربیه عرض و از حضور اعلیحضرت همایون
منظور فرموده میشوند .

(۱۹) — در وزارت حربیه بزیر ریاست وزیر حربیه یک مجلس عسکری

منعقد میشود رئیس ارکان حربیه و رئیس محاکمات و مدیران

دو ازر و سرکاتب مکتوب اعضا مجلس مذکور هستند .

درین مجلس امورات عسکری بحث و مذاکره میشود .

(۲۰) — امور سفربری و تنظیم و تنسیق اردو به همایونی

و صورت اجرا به معاملات اخذ عسکری مطابق

بنظامنامه مخصوصه آن اجرا شود .

* * *

وضع
تقسیم
مات
وال
تخاب
رف
بوند
یکی
حربیه
ت
ری
ب
ن

وزارت خارجیه

(۲۱) — وزارت خارجیه مأمور است بتدویر مناسباتیکه

افغانستان بادول اجنبیه دارد .

سفر و جزال قونسلها و قونسلها نیکه از افغانستان
ببزرگ حکومت اجنبیه مأمور شده اند بجزه در زیر امر وزیر خارجیه
میباشند .

مخبراتی که در میان حکومت افغانستان سفر و مأمورین سازند
اجنبیه که در مرکز سلطنت میباشند مبادله میشود و خاص
بتوسط وزارت خارجیه اجرا مییابد و کافه مناسبات
رسمیه دولت که با سفارتها بوقوع می آید از طرف
وزیر خارجیه اداره میشود .

(۲۲) — وزارت خارجیه مرکب است از مستشاریت و وزیر ذیل —

(۱) — مستشاریت .

(۲) — ۱- مدیرت شعبه ایرانی، عثمانی، بخاری، خیزه، عرب، مصر

(۳) — ۱- ترکستان، روس، چین، جاپان

(۴) — ۱- هندوستان، انگلستان، اورپا

(۵) - مدیریت شرفه و دارالترجمه .

(۶) - اوراق .

(۷) - محاسبه .

(۲۳) - مدیر بر شعبه مشغول است به امور سیاحت و قونسلگری ملک

آن متعلق است . مدیر اوراق و محاسبه بروفق

وظایف مخصوصه ایفا می نماید .

(۲۴) - سفرهای افغانی که بدولت خارجی میروند و دستیار وزارت

بالذات از طرف اعلی حضرت همایونی تعیین میشوند مدیران

وزارت خارجی و جنرال قونسلها و قونسلها از طرف

(انجمن انتخاب مأمورین خارجی) انتخاب و مبلطوری

حضور شاهانه مقرر میشوند .

معاونان و سرکاتبها و کاتبها به وزارت و سفارات

دیگر مأمورین خارجی با انتخاب (انجمن انتخاب مأمورین خارجی)

تصدیق وزیر خارجیه تعیین میشوند .

برای انتخاب مأمورین خارجی بزرگ ریاست

وزیر خارجیه یک (انجمن انتخاب مأمورین خارجی) موجود است

اعضای انجمن مذکور دستیار و مدیران وزارت خارجی میباشند .

وزارت داخلیه

(۲۵) — وزارت داخلیه مأمور است بامور مملکت افغانستان

والی کابل و جمیع نایب الحکومه یا و حاکم های اعلیٰ
امور داخلیه کاملاً در زیر امر و زیر داخلیه میباشند.

(۲۶) — در وزارت داخلیه مدیریت مأمورین، مدیریت عمومی

نقوس، مدیریت پوسته و تلغراف و تلفون،
مدیریت معابر، سرکات ثبت مکتوب، سرکات ثبت
محاسبه، سرکات ثبت اوراق موجود است، مدیریت
ماشینخانه ملکی نیز بوزارت داخلیه مربوط است.

(۲۷) — والی کابل و نایب الحکومه یا و حاکم های اعلیٰ و حاکم های

کلان بالذات از طرف اشرف پادشاهی انتخاب
و تعیین فرموده میشوند.

(۲۸) — مدیران وزارت داخلیه و حاکم های درجه اول و دوم

در انجمن انتخاب مأمورین داخلیه انتخاب و از حضور
مبارک پادشاهی مأموریت شان منظور میشود.

(۲۹) — سرکات مکتوب، و سرکات اوراق وزارت و حاکم

درجه سوم از طرف (انجمن انتخاب مأمورین داخلیه)
انتخاب و از طرف وزیر داخلیه منظور میشوند.

(۳۰) — سرکاتب یا سه مکتوب نویسی وانی کابل و نائب حکومتها
و حاکم یا سه اعلی و کاتبها سه تحریرات حکومتی هما
بنا بر قرار داد مجلس یا سه مشوره مرکز حکومتیها سه
منسوب خودشان انتخاب و از طرف خود آنها مقرر
میشوند و علاقه دار یا به مجلس یا سه مشوره ولایات
و حکومتی یا سه اعلی انتخاب میشوند لکن تقدیم
در قها سه انتخاب شان بوزارت داخلیه
و در آن مخصوص حاصل کردن منظوری وزیر داخلیه
ضروری است.

(۳۱) — انجمن انتخاب مأمورین داخلیه در تحت ریاست وزیر
داخلیه منعقد میشود.

(۳۲) — مدیران و سرکاتب مکتوب نویسی وزارت داخلیه
اعضای انجمن مذکور میباشند.

* * *

وزارت عدلیہ

(۳۳) - در افغانستان براسے منتظم گردانیدن امور عدلیہ و قضا

انضباطیہ، وزارت عدلیہ مامور است .

(۳۴) - وظائف وزیر عدلیہ از قرار ذیل است :-

اول - نگہداشت و محافظت وظائف مامورین محاکم عدلیہ

دو - انضباطیہ افغانستان تا بمحکس بکار باسے

موظفہ نشان جبراً اجراء و مداخلت کردہ نتوانند .

دوم - نگرانی ایفاسے وظائف قضاة و عوم مامورین

محاکم عدلیہ و انضباطیہ .

سوم - راه نیافتن خصائل قبیحہ در وظائف مامورین عدلیہ

چہارم - نظارت کردن بر اینکه کسے کہ از طرف دولت

اجازہ قضا را نداشتہ باشد باید وظیفہ قضا

اجرا نماید .

پنجم - نگرانی کردن بر اینسکہ هیچ دعوی در محکما بحال

تعویق نماند .

ششم - نظارت نمودن بر اینکه در هیچ محکمی از محکما باسے عدلیہ

لیا شخصیت و قوت و جنیت و دین و مذہب

کرده نشود و در حقوق بالمساوات فیصلہ احکام

شرعی و سیاسی و تجارتی اجرا گردد.

یہم۔ نظارت کردن تہنیت و تنظیم غنڈہاے کو توالی

و افراد پولیس ایالات و حسن ایفائے معاملات

و اخلیہ شان در دائرہ نظامت دولت .

(۳۵)۔ در وزارت عدلیہ ہیئت عالیہ تمیزیہ ریاست کو توالی

مدیریت ماورین، سرکاتیت محاسبہ، سرکاتیت

تحریرات، سرکاتیت اوراق موجود است .

(۳۶)۔ رئیس ہیئت عالیہ تمیزیہ و رئیس کو توالی و فرماندہاے

غنڈ و کند کہاے کو توالی و قاضیہاے محکمہاے

مراقبہ براہ راست از حضور قرین الشرف پادشاہی

تعمین میشوند .

(۳۷)۔ مدیر ماورین وزارت عدلیہ و قاضیہاے محکمہ ابتدائے انتخا

(انجمن انتخاب ماورین عدلیہ) بمنظوری حضور ملوکانہ

منصوب میشوند و دیگر ماورین مرکز وزارت و مفتی ہاے

محکمہاے مراقبہ و تو لیمشاہ و بلو کشتر ہاے کو توالی

د پولیس د مامورین بلدیة از طرف (انجمن انتخاب مامورین عدلیہ)
انتخاب و منظور وی وزیر عدلیہ تعیین میگردند .

مفتی یا مہتمم محکمہ یا مہتمم ابتدائیت و کاتب
محاکم ابتدائیت و مراضیہ و ہیئت محکمہ یا مہتمم اصلاح
نائب الحکومتی یا و حکومتی یا مہتمم اعلیٰ و حکومتی
کلان و دیگر حکومتی یا و خور و رضا بطان پولیس کو توالی
از طرف مجلس مشورہ کہ در تحت ریاست نائب الحکومت
و حاکم یا مہتمم اعلیٰ و کلان میباشند انتخاب میگردند
در قہا یا انتخابیہ براسے منظور وی وزیر عدلیہ
بوزارت عدلیہ فرستادہ میشود .

(۳۸) — انجمن انتخاب مامورین عدلیہ در تحت ریاست وزیر
انفقا دے یا بد .

(۳۹) — رئیس ہیئت عالیہ تیزیہ و رئیس کو توالی و مدیر مامور
و سر کاتب تحریرات اعضاے (انجمن انتخاب مامورین
میباشند .

* * *

وزارت مالیہ

- (۶۰) — وزیر مالیہ امور است بہ امور مالیہ افغانستان عموم نامورین مالیہ خواہ در مرکز و یا اطراف باشندہ زیر امر وزیر شمارالیہ ایفا سے وظیفہ مینمایند .
- (۶۱) — در وزارت مالیہ مدیریت محاسبہ عمومیہ ، و مدیریت نامورین ، و مدیریت مصارفات ، و سرکاتب اوراق ، و کاتب مکتوب نویسی موجود میسباشند .
- (۶۲) — مدیریت محاسبہ عمومی علاوہ بر تدقیق واردات و مصارف دولت در ترتیب نظام نامائہ جمع و خرج بہیجی کردن و تطبیق جدولہای واردات و مصارف سالہای سابقہ و جستجوی منابع جدیدہ واردات دولت نامور است .
- (۶۳) — نامورین مالیہ اطراف عبارت است از مستوفیہای ولایات و سررشتہ دارہای حکومتیہای اعلیٰ و نامورین مالیہ حکومتیہای کلان و دیگر حکومتیہا .
- (۶۴) — حسابات دولت در ادارہ ہای مالیہ وزارت اطراف در کتابہائیکہ موافق اصول دفتری ترتیب و تنظیم شدہ است

قید سے شود .

(۴۵) — مدیر محاسبہ عمومی وزارت مالیه دستو فیہا ہے ولایات

دسرر شتہ دار ہے حکومتیہا ہے اعلیٰ براہ راست

از طرف اشرف پادشاہی انتخاب و تعیین فرمودہ میشود

مدیران وزارت مالیه دسرر شتہ داران حکومتیہا ہے کلان

و خزانداران ولایات و حکومتیہا ہے اعلیٰ از طرف

(انجمن انتخاب مامورین مالیه) انتخاب و منظور می شود

شاہانہ تعیین میشوند، مدیر محاسبہ مرکز ہے ولایات

و حکومتی ہے اعلیٰ، مامورین مالیه حکومتی ہے اول

و دوم، خزینہ داران حکومتی ہے کلان، گد امدار ہے

احدیا طی مرکز ہے نائب الحکومتی ہے حکومتی ہے

بالا انتخاب (انجمن مامورین مالیه) از طرف وزیر مالیه

میشوند، دیگر مامورین شعب حسابیہ متعلقہ وزارت مالیه

از طرف مجلس ہے مشورہ ولایات و حکومتی ہے

انتخاب میشوند تنہا و رقم ہے انتخاب شان بخرس

منظوری بوزارت مالیه ترسید میشود .

(۴۶) — انجمن انتخاب مامورین مالیه بزرگ ریاست و زیر ریاست اجتماع بیاید مدیر محاسبہ

مدیر مامورین مصارف مرکب است از انجمن انتخاب مامورین مالیه

وزارت معارف

(۷۴) ۱- اداره و تفیش همه مؤسسات تدریسیه عمومی که برای تربیه و تعلیم میباشد و هم دوازده عالی که خادم حفظ و صحت است علم هستند بوزارت معارف عمومی مفوض است با مسئولیتها مکاتب (حریتیه) .

وزارت معارف مرکب است از ریاسات و دوازده ذیل ۱-

اول ۱- ریاست تدریسات ابتدایه تا لیکه بر شصت منقسم است ۱-

الف : مدیریت مأمورین و معلمان .

ب : تدریسات .

ج : تفیش .

دوم ۱- ریاست تألیف .

سوم ۱- مرکه دپنستو .

چهارم ۱- مدیریت تشکیلات و تنظیمات .

پنجم ۱- تحریرات .

ششم ۱- سرکاتبیت محاسبه .

هفتم ۱- مدیریت حفریات و موزیم .

بشم ۱- سرکاتبیت ادراک .

(۴۸) ریاست تدریسات ابتدائیه و تالیه براس اداره و نظارت

همه مکاتب که مخصوص تدریسات ابتدائیه و تالیه میباشد و هم مدرک
خصوصیه که از طرف اشخاص جمعیت با و شرکتها و طبعی تالیس
و اداره میشود نامور است و کذک المعلمین و دارالمعلمتها
بریاست تدریسات تعلق دارند یک نفر رئیس آزا اداره میباشد
مدیریت نامورین معلمین مکلف است باظهار تجویز و بیان ای خود
مباب تعیین ترف و تلطیف مفتشین تدریسات ابتدائیه و مدیران
و نامورین معلمین و دارالمعلمتها و کاذه مکاتب ابتدائیه
ورشدی و اجرا کردن معاملات سجل معزل و مستمری شان بقرار
نظامنامه جداگانه خود .

مدیریت تدریسات مکلف است به ترتیب تعدیل جدول کتب
مکاتب ابتدائیه و تالیه و تهیه کردن لوازمیکه به تنظیمات درسیه
و نظامات و دستور العمل ها و داخلی مکاتب اصول تدریس
مستقل است کذک بملاحظه نمودن امتحانات و شهادتنامه
مدیریت تفتیش مکلف است بملاحظه نمودن امور تفتیشیه تدریسات
ابتدائیه و تالیه عمومی و خصوصی مطالعه را بچرتها نیکه از طرف

۱)

۱۰)

۵۱)

۵۲)

مدیران معارف و لایات و مفتشین ریاستا برمدیه و مفتشین

عمومی بوزارت میرسند بقرار نظامنامه جداگانه خود .

(۴۹) — دایره تشکیلات و تنظیمات مأمور است با ایفا کردن امور

و معاملاتیکه با حداث و انشاء مکاتب شدیه و دارالعلمین

و دارالعلمیات تعلق دارد و موظف است با اداره لغتین

کتابخانه های عمومی افغانستان و تدارک کردن اثاث

تدریسیه جمیع مکاتب بقرار نظامنامه جداگانه خود .

(۵۰) — دایره محاسبه مأمور است براسه ایفای کافه امور حسابیه که

متعلق است بمشاهرات و مصارفات اداره مرکزی و امر

فرمودن حواله و تاقیه و تهیه و اعلان بودجه و براسه ایفای

تحقق و حواله آن تخصیصاتیکه در بودجه دولت مخصوص

مکاتب ابتدائیه میباشد و براسه اجراء قیود حسابیه

و اصرافیه مکاتب شدیه و دارالعلمین با دارالعلمیاتها .

(۵۱) — دایره تحریرات مأمور است به ثبت و تحریر مجازات و مکاتبات

وزیر معارف؛ و دفتر اوراق مکلف است براسه اخذ

و توزیع اوراق بقرار نظامنامه جداگانه خود .

(۵۲) — مدیران وزارت معارف و در مکتب جمیع مکاتب سائیه عالی

از طرف وزیر معارف انتخاب و با اراده سستی و کمال
نصب و تعیین میشوند.

دیگر مدیران مکاتب ابتدائی و ما مورین و سر معلمین کانی
مکاتب از طرف (انجمن انتخاب ما مورین معارف) انتخاب
و تصدیق وزیر معارف تعیین میشوند (انجمن انتخاب
ما مورین معارف) بر زیر ریاست وزیر معارف از
و رؤسای مدیران وزارت معارف ترکیب مییابد.

(۵۳) — تفهیم و مهفت نفر مفتشین عمومی مستقیماً تحت امر

معارف براسی تفهیم کردن احوال همه مکاتب
و ما مورین و معلمین مقرر میشوند؛ این مفتشین عمومی مکاتب
مستقیم براسی وظائف تفهیم مکاتب ابتدائی مرکز
و علی الخصوص براسی تفهیم مکاتب رشدیه و در
و درار العلماء و دیگر مکاتب تالیف بقرار نظامنامه

(۵۴) — انجمن معارف از مستشار و رئیس با و مدیر

و مدیر معارف ولایت کابل و مفتشین عمومی تشکیل
ریاست وزیر معارف انعقاد مییابد انجمن معارف
جداد در تیره و دستور العمل با و هر نوع لوازم نظام

راج بکاتب و تدریسات را که از طرف ریاست
 تدریسات ابتدائیه و تالیف داده میشود و در خصوص
 انتخاب کتب درسیه اجزای مذکرات و امتحانات میباشد.
 امور تحریریه انجمن معارف را مدیر تحریرات اداره میکند.
 (۵۵) — بیست و نهم کتب سه مرتبه که در دستور بر آنالیف ترجمه کتب
 درسیه راج به مکاتب یک بیست و نهم کتب ترجمه شده از انجمن معارف
 تشکیل میشود و از آنیکه این بیست و نهم کتب را تشکیل میکنند از کتب سه مرتبه
 در ترکیه و دیگر کشورهای استعناط کرده کتب سه مرتبه از ترتیب تالیف
 میباشد و یک نفر رئیس ریاست انجمن مذکور را مینماید.
 بر اساس ضبط و تدوین اصول و قواعد لسان پسنه در باب
 نقل و ترجمه کردن کتب درسیه باین بان یک مرتبه که در دستور
 تشکیل میشود و این مرتبه در دستور انجمن معارف مربوط میباشد
 و یک نفر رئیس ریاست آنرا مینماید.
 (۵۶) — ناموریت حریات و موزیم موظف است بواسطه
 و مراقبت حرفه یا تیکه در افغانستان بکار نداشتن میشود و نیز
 نامور است بنظم و پیوستگی موزیم خانه و اندیشیدن
 و تسکین ترقی آن و ایصال کردن فوائد آن بجموم.

وزارت تجارت

(۵۷) — وزارت تجارت و انما برای توسعه و تسهیل تجارت در خطه

و خارجیه افغانستان ترقی زراعت و انکشاف تجاری

معاذن در مملکت افغانستان تدبیر لازم را بعمل می آورد .

(۵۸) — در وزارت تجارت مدیریت عمومی زراعت و مدیریت

مکتوب و سرکاتبیت مأمورین ، و سرکاتبیت محاسب

و سرکاتبیت اوراق موجود است .

(۵۹) — مدیریت عمومی زراعت به ترقی و توسعه زراعت در افغانستان

و بدخل نمودن اصول جدید زراعت در مملکت بکلیت

دارد و اینکه از زراعت بدست می آید و بجهانین اصول استعمال

انبار صنعتی بردم و بنا سس مکاتب علی فلاح و به ترتیب

کشت زارها به نمونه زراعت و حفز انبار جدید و تقسیم

آب آنها در حسن محافظه جنگلهای افغانستان از سر نو برسانید

جنگلهای و اهدات درخت زارها در جوار قصبه یا و بکندن گاویدن

معاذن موجوده بصورت احسن و کشف تجاری معاذن جدید

و اصلاح جنس حیوانات مأمور است .

(۶۰) — معاملات مدیریت های مکرر اصول تحصیل جواهرات مکرر مطابق بنظامنامه مخصوص آن اجرا گردد.

(۶۱) — مدیر عمومی زراعت و مدیر مکررهای ولایات حکومتهاست اعلیٰ برآه راست از طرف اعلیٰ حضرت همایونی انتخاب تعیین فرموده میشوند، دیگر مدیران وزارت مدیران زراعت ولایات و حکومتهاست اعلیٰ و مدیران مکررات حکومتهاست کلان از طرف (انجمن انتخاب مأمورین تجارت) انتخاب منظوری حضور شاهانه منصوب میشوند.

مأمورین وزارت مکررهای سرکاتبهای مکررهای از طرف (انجمن انتخاب مأمورین تجارت) انتخاب و منظوری زیر تجارت تعیین میگردند، دیگر سایر مأمورین مکررات از طرف مجلسها مشوره ولایات و حکومتهاست اعلیٰ انتخاب میشوند فقط در قبال انتخاب آنها بوزارت تجارت تقدیم و منظوری حاصل شود.

(۶۲) — مدیر عمومی زراعت و مدیر مکتوب نویسی سرکاتب مأمورین سرکاتب محاسب و سرکاتب اوراق اعضا انجمن انتخاب مأمورین تجارت هستند. انجمن انتخاب مأمورین تجارت در تحت ریاست وزیر تجارت تشکیل میابد.

شورای دولت

- (۶۳) — شورای دولت، مرکز مذاکره مصلحتهاست — عمومی
ملکیه است .
- (۶۴) — وظائف شورا در دولت بدو نوع مقسم است
اول: — تنظیمات ملکیه که مراد از تفسیر و تنظیم هر گونه قوانین نظامیه
و علاوه کردن تعدیل نمودن قواعد آن است
دوم: — محاکمات مأمورین ملکیه .
- (۶۵) — شورا در تحت ریاست یک رئیس عمومی
میشود، رئیس مذکور داخل هیئت وزراست .
- (۶۶) — سه نفر معاون اول، ثانی، ثالث، و چند نفر
دیکتیر منشی و دیکتیر سرکاتب و بقدر لزوم کاتب بشمار
دولت موجود اند .
- (۶۷) — اعضا شورا در دولت بنام اعضا طبیعی و اعضا
منتخبه بدو قسم مقسم میباشند اعضا منتخبه آن عبارت است
از نمایندگان ایالتی که از هر ولایت و هر حکومتی اعلی از طرف
خود رعایا انتخاب گردیده بشود و دولت فرستاده باشند

انتخاب اعضا به منتخبه شورای دولت مطابق
فصل مخصوص انتخابات اجرا میشود.

(۶۸) — علاوه بر مأمورینکه در حین تعطیل و سبکدوشی خدمتشان
مطابق ماده (۶۷) نظامنامه اساسی در جمله اعضا
طبیعیه شورا سے دولت شامل میشوند دیگر نفری اعضا
طبیعیه شورا سے دولت بقدر لزوم از حضور ملوکانه
تعیین میگردند.

(۶۹) — رئیس و معاونان شورا سے دولت از طرف اعضا طبیعیه
و اعضا منتخبه شورا دولت انتخاب بمنظوری حضور ملوکانه منصوب
میشوند مثلثی شورا دولت با انتخاب رئیس اول و منظور می شوند شایان
منصوب میشود، سرکاتب و کاتب پایه شورا سے دولت
با انتخاب معاونان شورا بمنظوری رئیس مقرر میشوند.

(۷۰) — دو نفر اعضا شورای دولت بزرگ ریاست معاونان کلوم
محکمه ابتدائیه مأمورین را تشکیل میگردند محکمه مذکور بجاگم هرگونه
جرایم مأمورین که پراه راست از حضور ملوکانه منصوب
گردیده باشند مأمور است و نیز محاکمه مأمورین و مرکزیه و
که مرتکب جرمی از نوع جنود جنایات گردیده باشند محکمه مذکور

انفصال مییابد .

(۷۱) — چهار نفر اعضا شورا دولت در تحت ریاست معاون

اجتماع نموده محکمہ مرافعہ مامورین را تشکیل میدهند .
مرافعہ فیصلہ پانیکہ از محکمہ ابتدائیه مامورین از مجالس
دلایات و حکومتیہا سے اعلیٰ و کلان صادر شدہ
وظیفہ محکمہ مذکور است .

(۷۲) — رئیس عمومی و معاون اول شوراے دولت

بیعت پنج نفر اعضاے شورا کہ در محکمہ است
و محکمہ مرافعہ مامورین شمولیت نداشتہ باشند بیعت تمیز
مجا کہ مامورین را تشکیل میکنند وظیفہ ریاست ہیئت مذکور
رئیس عمومی شوراے دولت ایفا مینماید .

هیئت مذکور فیصلہ پانے را کہ قاعدتاً از محکمہ مرافعہ
مامورین صما در میگرد و تمیز میکند .

(۷۳) — دیگر اعضاے طبیعیه و منتخبہ شوراے دولت بصورت

در تحت ریاست رئیس عمومی معاون اول بتفسیر
لائحه پانے نظامیہ و دیگر وظائف شوراے دولت و وظائف
— در اوقاتیکہ مجا کہ مامورین نباشند ہیئت شوراے دولت

دیگر وظائف شورای دولت خواهد بود پرداخت .
 (۷۵) — هرگاه براساس یک وزارت و یا یک اداره مستقله وضع کردن
 یک نظامنامه لازم دیده شود لایحه همان نظامنامه
 از طرف همان وزارت و یا همان اداره مستقل تنظیم
 یافته بشورای دولت حواله کرده میشود شورای دولت
 بعد از اجرا کردن علل و تعدیلات لازم آن لایحه
 نظامیه را با فیصله آراء مجلس عالی و زرا تقدیم میدارد
 و بعد تصویب مجلس عالی و زرا و منظوری حضورشان بانه
 نظامنامه مذکور بوزارت متعلقه آن سپرده شده
 دستور العمل اتخاذ میشود .

* *
 *

مدیریت مستقله طبیه

(۷۶) — مدیریت مستقله طبیه در امور صحیه افغانستان صرف
ساعی میناید.

(۷۷) — وظائف مدیریت مستقله طبیه بقرار ذیل است: —
اول: بقدر ضرورت جلب استخدام اطباء متخصصه از خارج
برای محافظه صحت عمومی مملکت.

دوم: کشادن یک یک شفاخانه مخصوص در مرکز ولایات
و ملحقات آن.

سوم: تأسیس نمودن (دریچه پانسرایی عمومی) یعنی معاینه
خانهای رایگان طبیه بغرض سهولت مراجعت
ایالی به اطباء.

چهارم: تشویقات نمودن بکشادن عطارخانهای خصوصی.

پنجم: کشادن یک مکتب (قابلات) در مرکز سلطنت برای
جلوگیری واقعات بد همیشه که باعث قایلید
نادان در میان نسوان بعل می آید.

ششم: تأسیس کردن یک (باقره پیلوثری خانه) برای اجراء

(۷۹)

مدقیقات خوردہ بینہ و استحصار کافہ ادویہ زرقیہ

یعنی (سر دم) .

ہفتم۔ بوجہ آوردن یک دائرہ (روننگن) و یک (کیما
خانہ مکمل بر نفس پاتخت .

ہشتم۔ فرستادن ہیئت یا طبیہ سیار براسے محافظت
ایالی قریہ یا دقبائل کوچی .

نہم۔ اتخاذ نمودن تدبیر نافہ و دافہ براسے رفع وجہ گیری
بیماریہا سے ساریہ و امراض متقدیہ کہ در اصل
مملکت ظہور نماید .

دہم۔ تعیین مدت قرانظین اداره نمودن قرانظین خانہ بانیکہ
در وقت ظہور و با و طاعون ممالک مجاور بقا
لازم ساخته میشود .

(۷۸)۔ در دائرہ مدیریت مستقلہ طبیہ بقدر لازم شعبہ یا
در تحت ریاست مدیر مستقل آن یک مجلس (امور صحیہ)
مرکب از اطبا سے متخصصہ کہ در مرکز سلطنت اقامت
دارند برپا میشود .

(۷۹)۔ تعیین و عزل مدیر صحیہ و لایات و حکومتیہا سے اعلا

از طرف مدیر عمومی صحیحیه منظور می‌گردد و علیحضرت بهایونی اجرا میشود
 تعیین و عزل سایر مأمورین صحیحیه و لایات و یا حکومتی اعلی
 از طرف نائب الحکومه و یا حاکم اعلی بعد از اصلاح
 مدیر صحیحیه محلی اجرا میشود.

(۸۰) — مأمورین که از طرف مجلس یا سب مشوره نائب الحکومه
 و حکومتی یا سب اعلی منتخب میشوند بکار اشتغال گردیده
 ادراک انتخاب شان را بوزارت مربوطه آنها میفرستند
 اگر وزارت متعلقه آن با انتخاب اشخاص مذکور نامناسب
 حکم نامه منظوری، و الادلل مقننه نام منظوری آنرا نوشته
 اطلاع میدهند و آنچه ان اشخاص از مأموریت عزل
 آنها استخواه ایام مأموریت شان داده میشود.

* *
 *

فصل دوم

(اداره ولایات)

(۸۱) — افغانستان از روی اداره بولایات و حکومتها بے اعلیٰ منقسم میشود و ولایات بحکومتها بے کلان بحکومتها و حکومتها بے کلان بحکومتها و حکومتها بحلالت یا عدالت بقیمت یا تقسیم می یابند.

(۸۲) — آرم ولایت کابل بنام والی و دیگر ولایات باسم نایب الحکومه یاد میشوند و در وظائف در بین آنها هیچ فرقی نیست ولایات و حکومتها بے اعلیٰ بر اے امور داخله بلاد اسطه بوزارت داخله مربوط اند.

در میان ولایت و حکومتی اعلیٰ از روی ایفا وظایف عمومیه هیچ فرق موجود نیست تنها در هر ولایت یک نایب الحکومه و در هر حکومتی اعلیٰ یک حاکم اعلیٰ اجرا حکام مینماید.

* * *

اول: نایب حکومتها

(۸۳) - در هر ولایت نایب حکومت رئیس و مرجع اداره عمومی آن

ولایت میباشد.

(۸۴) - نایب حکومت در باره خصوصیات داخله با وزارت داخله

مخاطبه میکند، لکن در خصوصیاتیکه بسا شعبات اداره

عائد باشد با دیگر وزارتات مخاطبه نموده بگرفتن امر مذکور است

اگر نایب حکومت موقتاً از مرکز ولایت بیرون رود مستوفی

ولایت از طرف او تکامل مینماید.

(۸۵) - در امور ملکیه و وظائف نایب حکومت حسب ذیل است:

اول - اخلاق حمیده و آداب برگزیده اسلامیه را در داخل

ولایت خود بر وجه کمال حفظ کردن.

دوم - نظامات دولت و اوامیر را که از مرکز بگیند تطبیق

و اجرا نمودن.

سوم - احوال مأمورین امور اداره ولایت را تفتیش

کردن.

چهارم - اگر از یکی از مأمورین ولایت قصور صادر شود و صورت

ثبوت آن بلا تاخیر تصحیح کردن، اگر خطا و قصور ما مور
موجب عزل و محاکمه اش باشد و نائب حکومت
بعزل و محاکمه او صلاحیت داشته باشد بوقت
اصول و نظام بعزل و محاکمه او پرداختن و اگر
ما مور خطا کار باراده سنیه منصوب شده باشد
و کیفیت حال بوزارت او اشعار نموده امر اجراء
تحقیقات ابتدائیه را در باره او حاصل نمون
اگر ما مور مذکور یکی از ما مورین باشد که از طرف
کدام وزارت و یا مدیریت مستقله نصب تعیین
گردیده باشد در باره او اجراء تحقیقات ابتدائیه
نمودن تحت محاکمه گرفتن و اگر مناسب اند وقتاً
از کار بر طرف نموده و بهمان وزارت و یا اداره
مستقله که آن متعلق است اطلاع دهی نمودن
داخل اختیارات نائب حکومت است
پنجم اگر موادیکه در باره آنها حاکمها از نائب حکومت
پیدا کنند داخل صلاحیت و اختیارات او باشد
در خصوص آن مواد امر دادن و اگر داخل صلاحیت

برای
تالیه
ره
ت
فی

و اختیارات او نباشد در خصوص آن از وزارت
معلقه اش اذن خواستن.

ششم - آن مأمورین ولایت را که نائب الحکومه بنصب و تعیین شده

اختیار دارد بموافق اصول نصب و تعیین کردن.

هفتم - در صورتیکه یک کار خارج از نظامنامه نائب الحکومه

پیدا شود هرگاه یک کار عادی و معمولی باشد آنرا

خود بخود اجرا نمودن، و از آن بوزارت معلقه آن

اطلاع میدی کردن و اگر زیاده اهمیت داشته باشد

در باره آن در مجلس مشوره خود مذاکره نموده در خصوص

از وزارت معلقه آن اذن گرفتن و اگر در فرستادن جواب

از طرف آنها اضافی بر معیاد توقع وصول جواب تعطیل بهم

برسد بحضور شایان عرض اطلاع میدی نمودن.

(۸۶) - نائب الحکومه از وظائف خود و از استعمال بیجا و غفلت

و سهل انگاری مأمورینیکه در معیت او هستند در پیش حکومت

مرکزی مسؤل است بنابراین مجبور است که مأمورین ولایت

خود را بر زیر نظرانی داشته باشد.

۸۷ - از امنیت و انضباط ولایت نائب الحکومه راسا مسؤل است

بنابراین نائب الحکومه براسب محافظه امنیت مملکت مطابق
قاعده (۸۸) و (۸۹) آتی الذکر باتخاذ تدابیر مختار
و مآذون است .

(۸۸) — در صورتیکه قوت کواالی بجا ققت امنیت مملکت کافی نباشد
نائب الحکومه بکلائترین منصبدار فوجی که در ولایت ادموجود
باشد مراجعت کند و تقسیمیکه بکواالی قوه النظر باشد بقدر
لزوم جلب قوه عسکریا میتواند .

(۸۹) — در صورتیکه در یک گوشه مملکت یک آشاز شورش و بغاوت
ویا یک حرکت مخفی امنیت مشاهده شود و حال و زمان
باذن گرفتن از مرکز سلطنت مساعد نباشد نائب الحکومه
مسئولیت اعلان رابرخود گرفته در داخل ولایت حکومت
عسکریا که بیانش در یک فصل مخصوص میاید اعلان کرده
میتواند .

(۹۰) — در صورتیکه نائب الحکومه اشخاص مفید و شور انگیزیکه دفع کردن
شانرا فوری لازم بداند و زمان باذن گرفتن از مرکز مساعد
نباشد نظر بقرار و تجویزیکه از مجلس مشوره صادر میشود ،
مخفوظاً بمرکز سلطنت فرستاده میتواند و بعد از آن

مجبور است که کیفیت مذکور را بهرزه اسباب موجب آن
برگزاشته و درود.

(۹۱) — نائب الحکومه باجراسے ضرب ہیچکس بہ سبب بہانہ کہ باشد

نیست اساساً شکنجہ بالکل ممنوع است، مگر جزائے ضرب
نظر بحکم شرعی کہ در نظامنامہ جراتصریح شدہ و از حکم
در باب ارباب جرائم صادر گردیدہ باشد بموجب احکام
نظامنامہ مخصوص آن بواسطہ مأمورین آن اجراء شدہ

(۹۲) — چون در افغانستان نظام عادلانہ مصونیت مساکین

مشروط است بدین شرط کہ باید ہتماماً بان رعایت کردہ شدہ
لہذا نائب الحکومہ بدون تعیین و تعریف نظام ہیچکس را
منصبتار کو توالی باشد و خواہ دیگر مأمور نگذارد کہ ہیچ سبب بہانہ
چہ وقت شب و چہ ہنگام روز بخانہ کسے داخل شود در خصوص

نائب الحکومہ باید کہ بدرجہ نہایت توجہ و دقت نماید

(۹۳) — نائب الحکومہ اشخاص او باش ویدہ کردہ بنا بر قرار مجلس

خود داخل کار ہر سببے شاقہ دولت نماید

(۹۴) — نائب الحکومہ بند بخانہ ہارا متماویا با خبری و نگرانی ہینما بد وقت

میکند کہ ہیچکس از حکم نظامنامہ زیادہ مجوس نماند بحسب ادا

دپاکیزگی و انتظام بندر بخانه یا توجہ تام مبذول مینماید،
 و باز خواست کسانی که در حبس خانه مانده اند و در حق شان
 هنوز حکم صادر نشده است نموده احضار ایشان را بجا کم
 عدلیہ بلاتاً تاخیر سفارش میکند و خرج خوراک و گذران روزانہ
 محبوسین را موافق نظامنامه توقیف خانہ تدارک
 میفرماید.

(۹۵) — نائب الحکومہ با مور عدلیہ قطعاً مداخلہ و بذاکرات مقررات قضا
 اجراء نفوذ کرده نمیتواند، تنها در حق قضاتیکہ استعمال
 بیجاہ شان در وظیفہ مأموریت خود و جرت ارتکاب
 در تشاہ شان محسوس شود پس از تحقیقات کیفیت آنرا
 مفضلاً و سریعاً بوزارت عدلیہ پیش مینماید.

(۹۶) — نائب الحکومہ تحصیل کاغذ حاصل دولت مجبور است لیکن
 بگرفتن چیز سے زیادہ از مقدار معین ماذون نیست
 بصرف کردن مبالغیکہ بقرار نظامنامه بودجه تعیین
 و تحصیل شده و بفرستادن باقیمانده و جان پرکار
 سلطنت مأمور است.

(۹۷) — نائب الحکومہ در داخل ولایت مجبور است کہ بتعمیم مکاتب

حسن اداره آنها و ترقی تجارت و زراعت و صنایع
تمامی آنها را به همت و غیرت نماید.

۹۸) - نائب الحکومه بنظارت کردن امور ذیل بنده یعنی مأمورین
مستقله آن مأمور است -

محافظة صحت عمومی، آبادانی مملکت، و خشک کردن
جبه زارها، و محافظه طرق عمومیه بوجه احسن، و امنیت
راهها را برقرار کردن و لاییت، و مراکز حکومتها
و مدارس عالی، و شفاخانه ها، و تکثیر جنگلها،
و حسن محافظه معادن و جنگلها، و انتظامات معاملات
یوسته و تیلیفون و تلگراف.

۹۹) - نائب الحکومه در امور داخلی قطعات عسکریه و تعلیم و تربیه آنها

که در داخل ولایت مقیم باشند قطعاً مداخله نموده نمیتواند
مگر بقرارداده عند الاقتضا بقسمیکه بکو توالی قوت الظهور شود
بقدر لزوم اعطای قوه عسکریه را از منصبدار بزرگترین ولایت
طلب کرده میتواند و منصبدار مذکور آن قوه عسکریه را که نائب الحکومه
تحریراً طلب کرده است بموقع معهود بفرستد.

۱۰۰) - در معیت نائب الحکومه برای ایفای وظائف مصرحه بالا

۱)

رؤسای نامورین ذیل میباشند:

اول:- محاکم عدلیتیه .

دوم:- مستوفی .

سوم:- مدیر معارف .

چهارم:- مرکز .

پنجم:- وزارت .

ششم:- نفوس .

هفتم:- نامورا مور خارجیتیه .

هشتم:- خزینتیه .

نهم:- تو ماندان کوتوالی .

دهم:- سرکاتب مکتوب نویسی .

یازدهم:- نامور پوسته .

(۱۰۱) - مستوفی خودش از طرف پادشاهی منصوب میشود کار

خود را بصورت نظامات مالیه بکام آرد مستوفی امر

کافه نامورین مالیه ولایت است اگر یکی از نامورین مالیه

بودت نظامات مالیه تو حسابه مستوفی در حساب

اجرا تحت استابت مالیه نمودنیه با اسباب الحکومه عرض نماید .

مستوفی حسب نظامنامه مالیات دولت را که اهل ولایت
به اداسه آن مجبور هستند تحصیل نمایند و بر وفق نظامنامه
(بودجه) ولایت اجراء صرفیات کرده اضافه آزا
بامرتاب الحکومه بمرکز سلطنت میفرستند.

(۱۰۲) — در معیت مستوفی مدیریت محاسبه و اداره دارالت

و مصارفات و بقدر لازم نویسنده هم میباشند.

(۱۰۳) — سرکاتب مکتوب نویسی بامور تحریر نائب الحکومه مأمور است

(۱۰۴) — مدیر معارف بامور معارف ولایات مأمور است مدیر معارف

بانتخاب وزارت معارف باراده سنیة منصوب

میباشد در داخل ولایت هر قدر مکتب یا نیکه باشند تماماً

در تحت امر مدیر معارف میباشند مدیر معارف

در داخل ولایت براسه اجراء احکام نظامنامه معارف

حتی الامکان بصرف مساعی مجبور است.

(۱۰۵) — مدیر نفوس بمعاملات تحریریه نفوس مأمور است مدیر نفوس

بانتخاب وزارت داخلیه باراده سنیة منصوب میشود.

(۱۰۶) — مدیر زراعت در داخل ولایت بنگین زراعت و تعمیر اصول

جدیده زراعت و محافظه جنگلهای واحد است

جنگلها... نو سرشته معادن کشف و کشف کردن
 معادن جدیده موظف است مدیر زراعت با انتخاب
 وزارت تجارت باراده سستی منصوب میشود .
 (۱۰۷) : مأمور امور خارجه یک مأمور وزارت خارجه است که نزد نائب الحکومه

میباشد از احوال دول اجنبیه که مجدد و آن ولایت است
 معلومات بدست آوردن و معاملاتیکه در میان نائب الحکومه
 و قونسلهای اجنبیه جاری میباشد اجرا نمودن از وظایف
 مأمور امور خارجه است ، مأمور امور خارجه از طرف وزارت
 خارجه انتخاب تعیین کرده میشود .

(۱۰۸) : فرماندان کو توالی در داخل ولایت بحفاظت امن اساس
 مأمور است ، فرماندان کو توالی از سبب و وظائف خود
 که متعلق بقضبط و ربط ولایت است در تحت امر نائب الحکومه
 میباشد منصبدار پولیس که در مرکز ولایت موجود است با مر
 فرماندان کو توالی تابع است ، فرماندان کو توالی از امن و آسایش
 مرکز ولایت و حواشی آن بالذات مسؤل است
 فرماندان کو توالی در حق مجرمانیکه جرائم ایشان از نفع
 قباحت است بعد از ثبوت آن جز امیدهد فرماندان

کو توالی مردمان گریزی و هر نوع مجربها و محکومین گریزی
 بدست آورده بمقام متعلق آن بحفاظت تسلیم میگردد
 پساپورت تبعه دول خارجه و پساپورت تجاره و سایر
 و کوچی و کرایه کش بقرار نظامنامه مخصوصه آن از اوردن
 مربوط است اجرا میشود.

(۱۰۹) — بیچکس از مأمورین لاییت براه راست با وزارت تیکه

منسوب اند مخیره کرده نیستواند و وزارت نیز
 بامامورین طحقات خود در هر بابی که باشد راسا ادا
 داده نمیتوانند جمیع مخایرات مرکز فقط بواسطه نائب الحکومه
 جریان مییابد و هر دایره مکتوبها و معروضات را که بوزارت
 میوزید آنرا بالذات احضار نموده بگرفتن دستخط بران
 مجبور است مگر در صورتیکه نائب الحکومه بدو ازماتحت خود
 بعضی او امر خلاف نظام اعطا نموده در اجرا و ایجاب آن
 اصرار نماید آن زمان مأمورین طحقات مجبور اند که کیفیت را
 راسا بوزارت متعلقه شان اخبار و اشعار نمایند.

(۱۱۰) — مأمورین منصوبه و لایات که قانونا در حال غیاب وکیل
 معینه ندارند گرفت گردیده و یا نظاما از کار بطرف شوند

الی زمان نصب شدن مأمور جدید شخصی را که
نائب الحکومه یا حاکم اعلیٰ عوض آنها تعیین کنند ایضا
و مخالف شان را مینمایند.

* *

*

دوم مجلس مشوره وایالت

(۱۱۱) — در هر ولایت یک مجلس مشوره موجود میباشد مجلس مشوره علاوه بر
 مواد متعلق با مواد اداره ولایت در تحت مذکره میگردید خدمت جبهه
 در خصوص محکمات مأمورین هم بهمه اس مشغول است
 صورت اجراء این خدمت ثانوی او در فصلیکه راجع است
 بحاکمه مأمورین مفضلاً درج و توضیح میشود.

(۱۱۲) — موادیکه در مجلس مشوره ولایت، متعلق با مواد اداره ولایت
 مذکره میشود از قرار ذیل است —

امور مالیات: اجراء خرید و فروش سرکاری عقد قرارداد پانیک
 حکومت لازم باشد ترمیم کلیه تعمیر ابنیه سرکاری
 و عند الاقتضا تجویز نمودن براساس استمالک دولت
 بر املاک خصوصیه بعضی اشخاص بخرش منفعت
 عمومی مطابق نظامنامه مخصوص آن.

امور نافع: تجویز نمودن براساس انتشار را ناسیکه در بین مردم
 حکومتی یا تمدید میشود و مذکره موادیکه تعلق دارد
 به زراعت و تجارت و سایر امور نافع ولایت

و تجویز کشادن دوا خانها و شفا خانها و دیگر

چیزها از قبیل آن .

امور بلدیه: تعیین و تخصیص محل بازارها عادی بازارها

بزرگ موسمی و قبرستانها و دیگر مواردیکه

بصحت عمومی متعلق باشد .

امور مملکتیه: اول تجویز در باره تغییر ارتباطات و راه قریبا

با یکدیگر .

دوم ، عندالزوم بعضی مواردیکه در مجلس مشوره

حکومتی یا ابتداءً مذاکره شده باشند و بر

مذاکره از طرف نائب محکوم مجلس خواهد

تدقیقات نمودن .

امور انضباطیه: تجویز نمودن در خصوص فرستادن خزانچه

در داخل لایحه مصدر فتنه و فساد شده امنیت

و راحت عمومی را مختل و مسلوب سازند .

بازار سلطه کامل اخذ و حبس کسانیکه از ادراک

محاصل مالیات دولت سرکشی و تردد و زندقه

(۱۱۳) مجلس مشوره در تحت ریاست نائب محکوم منعقد میشود و بنا بر اعضا

(طبیعی) و اعضا (منتخب) بر دو قسم اعضا شغل میباشند
 اعضا طبیعی اش عبارت است از مستوفی
 و سرکاتب مکتوب نویسی و مدیر معارف و مدیر کرک
 و مدیر زراعت و مأمور امور خارجیة .

و اعضا منتخب اش عبارت است از نمایندگان عالی
 که بموجب قاعده آئینده از طرف مالی ولایت منتخب میشوند

(۱۱۴) — براس انتخاب اعضا منتخب مجلس مشوره ولایت

کسانیکه بدولت مالیه ده میباشند از مردمان صاحب حیثیت
 و اعتبار ایالی مرکز ولایت و شهر نائیکه مراکز حکومتی
 دیا از جمله دروسا قبال بزرگ چنان نفری را که بدولت
 مالیه ده باشند موافق مواد اصول انتخاب و کلا
 بجلس مشوره نایب الحکومه میفرستند .

و اعضا منتخب مذکور در تحت ریاست نایب الحکومه
 اجتمع نموده از میان خود شان موافق قواعد تیه نفری
 نمایندگی در شورا ای دولت انتخاب میکنند .

(۱۱۵) — اعضا منتخب مجلس مشوره تا سه سال ایفا

خدمت مینمایند و بعد از سه سال انتخاب جدید میشوند

(۱۱۶) — تجاویزیکه مجلس نایب مشوره متعلق امور اداره ولایت است
پیش کنند نایب الحکومه یا محض بسبب استشاره بهرجه حال
بمناعت کردن آن مجبور نیستند البته مسئولیت که از آن توکل
تکامها بنایب الحکومه با عاید میشود.

(۱۱۷) — در مجلس مشوره کاتب از امور تحریریه آن مسؤل است مواد
در مجلس مذکره میشود از طرف نایب الحکومه حواله میشود
و کاتب خلاصه آنرا مینویسد خلاصه مذاکرات مجلس در کتب
ثبت و قید میشود، بعد خلاصه ثبت هر مجلس در مجلس آسینه
از طرف اعضا موجوده بالا مصنا تصدیق میشود.
علاوه بریک کتاب مخصوصیکه در آن نظامات عمومی و خصوصی
مجلس قید میشود یک کتاب دیگر که براس قید کردن فیصله
باشد هم لازم است.

(۱۱۸) — قواعدیکه در خدمات و وظائف نایب الحکومه یا دطر تدبیر
امور دولت ولایتهاکے شان صورت تشکیل و وظائف مشور دولت
بیان شده این قواعد عیناً در حق حکومتها اعلیٰ هم جاریست.

* * *

حکومت کلان

- (۱۱۹) — حکومتی است که کلان در تحت اداره یک یک حاکم کلان
میباشند در داخل هر حکومتی کلان چند حکومتی موجود میباشد
- (۱۲۰) — وظائف حاکم است کلان عیناً مانند وظیفه است
نائب الحکومه است .
- (۱۲۱) — مرجع حاکم است کلان یک ولایت یا حکومتی است
مربوط باشند نائب الحکومه یا حاکم است اعلی است
- (۱۲۲) — در هر حکومتی کلان علاوه بر یک یک مدیر مال یک یک
مکتوب و یک و یک مأمور پوسته و عنداللزوم یک
مگر موجود میباشد در مرکز بعضی از حکومتی است کلان
اگر کدام قونسل اجنبی باشد در اینجا یک مأمور خارجی
موجود میباشد علاوه بر مأمورین فوق در مرکز هر حکومتی
کلان یک ضابطه که توالی نیز موجود است .
- (۱۲۳) — مدیر مال و کاتب مکتوب و مأمور خارجی و مأمور مرکز
طبیعی مجلس مشوره حکومتی است کلان تشکیل میدهد
یک نفر اعضا نیک از هر حکومتی تابع حکومتی کلان است

گردیده اند با یک نفر عضویکه از مرکز خود حکومتی کلان منتخب
 شده است (اعضای منتخبه مجلس مشوره یک حکومتی کلان)
 هستند، انتخاب اعضاے منتخبه بصورتیکه در فصل مخصوص
 صورت انتخابات اعضا منتخبه بیان گردیده جریان میابد.
 (۱۲۴) — وظیفه مجلس مشوره یک حکومتی کلان عیناً مانند وظیفه
 مجلس مشوره یک ولایت بوده بفیصله دعویا نوعی جمعه
 و جهایت مأمورینیکه در داخل حکومتی کلان باشند
 مختار و صلاحیت دار است.

(۱۲۵) — کاتبهاے حکومتی باے کلان عین مان کاتب با
 مجلس مشوره میباشند.

(۱۲۶) — بر اے تفصیلاتیکه در باره وظائف حاکم باے کلان
 و وظیفه باے کافه مأمورینیکه در معیت شان هستند
 بفصل نائب الحکومه با امر اجتهت باید کرد، اما مجازات
 قباحت را اگر قوماندان کو توالی حکومتی کلان تا کند کتشر باشد
 خود قوماندان میدید و الا پایا نتر باشد تحقیقات ابتدایه
 آنها نموده حکم مجازات را حکام میدهند.

* * *

حکومتی تہا

(۱۲۷) — در ہر حکومتی یک نفر حاکم می باشد مرجع حاکم ہا ہے اول

دوم و سوم، نائب الحکومہ یا حاکم ہا ہے اعلیٰ و حاکم

ہا ہے کلان می باشند ما بین حاکم ہا ہے درجہ اول دوم

و سوم و حقوق خدمات هیچ فرق نیست این عوانات تہا

از روسے وسعت و اہمیت دائرہ حکومتی است .

(۱۲۸) — حاکم ہا ہے درجہ اول با انتخاب (انجمن مؤرخین وزارت

تعیین بنظوری مایونی نصب میشود و حاکم ہا ہے

درجہ دوم و سوم از طرف (انجمن انتخاب امورین

داخلہ) انتخاب و بنظوری وزیر داخلہ مقرر میگردد .

(۱۲۹) — حاکم ہا در داخل حکومتیہا ہے خودشان بتدویر مورکلی

و ضابطہ و مالیت و سازہ امور و بحسن ایفا ہے نظامات

دولت و اجراءے او امریکہ ہر جب نظامات از طرف

نائب الحکومہ پارسے شان دادہ شود مجبور اند .

(۱۳۰) — حکام از محافظت، امنیت داخل حکومتیہا ہے خود مسئول

ہا ہے اجراء ایفا ہے امور انضباطیہ بمعیت حاکم بقدر لازم

قطعات کو توالی میباشند که یک قسم آن در مرکز حکومتی خود حاکم
مانده قسم دیگر آن در علاقه با دلفاط لازمه تعیین و تقسیم هستند
منصبداران کو توالی حکومتی در تحت امر حاکم حکومتی خودشان
حرکت میکنند.

(۱۳۱) حاکم با در خصوص ایضا و یا اجمال خدمات در رعایت یا عدم
رعایت احکام قانونیه و نظامیه مامورینے که در اداره
حکومتها شان باشند متباد یا اجزای تعیین و تقسیم
مینمایند در حق مامورین ماتحت که از ایشان اوضاع
مخالف نظام سرزند و یا بر رعایایے ماتحت ظلم
و تعدی شان یدیه شود حاکمها بروفق فصل مخصوص محاکمه
مامورین اجزای تحقیقات مینمایند.

(۱۳۲) حاکم با بنظم و اصلاح رأی و گذرگاہے صعب المرور که
در بین قریه یا هستند و بحسن محافظه طرق عمومیه که در داخل
حکومتهاے شان باشند نیز موظف هستند در خصوص
از بالا دست خود سررشته بگیرند.

(۱۳۳) وظایف حاکمها بقرا ذیل است.
اول - برآے کشادن مکاتب ابتدائیه و برآے استخدام

معلمین سیار را بین قبائل کوچی از بلاد دست خود
 گرفتن و تشویق و تحریک نمودن بجهت پایداری
 و دیهاتی را که در مکاتب ابتدائیه هستند برپه
 بمکاتب مراکز ولایات و مرکز سلطنت .
 دوم - دستگیر ساختن و تعقیب نمودن هرگونه
 مجرمین و محکومین گریزی که داخل حکومتی او فرار
 و یا اخذ مقام نموده باشند .
 سوم - تحریر کردن نفوس ایالی در جمیع دایره حکومتی خود
 بی کم و کاست بواسطه مأمور نفوس .
 چهارم - اجبار نمودن علاقه دار و قریه دار را بر اینکه جمیع
 تولدات و وفیات و نقل مکان و آتش زده گی
 خرمن آمده گی سیلاب ازین قبیل قوعات مجریه
 بروقت و زمانش برابر اخبار نمایند .
 پنجم - اشخاصی را که در عدم ادا محصول سرکاری اصرار کنند
 بایادداشت مأمور مالیه بحضور مجلس مشوره محاکم
 کردن بعد احکام تا پس روز بندگی کردن تقدیم کردن
 فاصله مبالغ مستحصله سرکار را بر اینجسزین مرکز

دلایلت پس از جد کردن مبلغیکه بموجب نظامنامه
 (بودجه) برای خود اداره حکومتی تخصیص شد ۱۵
 ششم - نظارت و مراقبت کردن بر اجراءات و کاررواییهای
 هیئت باطنیه سیار که بغرض تداوی امراض باطنیه
 قریه یا انتخاب شده اند که آیا بقرا نظامنامه خود
 همه قریه ها را دؤر و گردشش نموده بیمارها را با حسن
 صورت معالجه و دواهای سازگار کاملاً اعطاء مینمایند

یا خیر

هفتم - وقت نمودن براییکه جنگلها داخل حکومتی او خراب
 نشود و همت کما شستن در تربیت تکمیل جنگلها
 و درخت زارها سه نو.

هشتم - فوراً گرفتار کردن ارباب جرائم از هر قسم که باشند
 از انجمله تا مجازات نمودن فاعلین قباحت را بموجب
 تحقیقات، و تسلیم کردن مرتکبین جنحه و جنایت را
 بحدکه عدلیه حکومتی خود.

نهم - تشویق نمودن ایالی را بترقی و توسعه زراعت
 و تجارت و صناعتیکه در داخل حکومتی او در ولج

دو
ک
بهر
کون
فر
خود
سیح
کی
بیا
رند
له
رد
ر

داشته باشد حاکم یا بعضی ازین ظالمان
بالذات و بعضی را بصلاح و صواب بدید مجلس
مشوره خودشان ایفا مینمایند.

۱) (۱۳۴) — در میت حاکمها علاوه بر منصبه ارکوتوالی که قبلاً ذکر شد
یک یک ما مور مالیه و یک یک ما مور نفوس هم میباشد.
۱) (۱۳۵) — مجلس ما سه مشوره حکومتی در تحت ریاست حاکم منتخب
می شود.

درین مجلس بنام اعضا طبیعی و اعضا منتخبه دو قسم اعضا
موجود میباشد.

۱) اعضا طبیعی مجلس مشوره شان ما مورین ما مور نفوس
هستند و اعضا منتخبه آن عبارت است از نفرهاییکه از
ایلی منتخب شده باشند.

۱) (۱۳۶) — اعضا منتخبه مجلس مشوره حکومتی عبارت است از یک نفر
اعضاییکه از هر علاقه تابع یک حکومتی انتخاب گردیدند
با یک نفر عضویکه از مرکز خود علاقه حکومتی انتخاب گردیدند
انتخاب اعضا منتخبه مجلس مشوره حکومتی بصورتیکه در فصل
مخصوص (صورت انتخابات اعضا منتخبه)

در خاتمه بیان گردیده جریان مییابد مدت خدمت اعضا
سه سال است بعد از اختتام مدت اعضا به جدید
انتخاب میشود.

(۱۳۷) — مجلس های مشوره حکومتی تنها در خصوص امور یکبارده
حکومتی تعلق دار و مذاکره مینمایند و با منظوری بالادست خود
حاکمه امور بینکه مرکب قیامت شده باشند در ادا آن
در حق آنها از جمله وظائف مجلسها مشوره حکومتی شمرده میشود
و اجراء آن خاص تعلق بمنظور هیچ حاکم بالادست ندارد.
(۱۳۸) — نایب الحکومه ها و حکام اقلان ماه یکروزه در روز پنجشنبه در مساجد
جامع از مضمون و فوائد اعلانات و نظامات دولت برای
ایقاظ و آگاهیه ایلی نطقها به مفیده نمایند.

* * *
*

در
کا
شد
شد
پایه
عصا
فوس
زیان
کفر
یاند
ست
دید
مسل
نتیجه

پنجم: علاقتهای

(۱۳۹) — حکومتها برعلاقه با تقسیم میشوند و هرعلاقه نظر بدرجه مساحت

خود از چند قریه ترکیب می یابد و هرعلاقه یک علاقهدار
اجرای حکومت مینماید.

(۱۴۰) — علاقهدار باید شخص خواننده و نویسنده و باعفت

و ناموس بوده عمرش هم بهیچ صورت از (بیت سال
کم نباشد.

(۱۴۱) — علاقهدار باجرای وظایف ذیل مجبور است —

اول — در رعایت با حکام شرعی و پابندی آن
ایلی علاقهدار دانا مجبور نمودن.

دوم — آرباب هر قسم جرائم مشهوره را فعلاً توقیف نمائند

قباحت را بصلاح و تجویز مجلس شوره علاقهدار خود را

اختیارات او که در آینده توضیح یافته مجازات نمودن

و مجرمین جنحه و جنایت را با اوراق تحقیقیه بتدبیر ایشان

حکومتی بالادست خود سپردن و در صورت نظر

یک جنایت که فاعل آن مجهول باشد علاقه بر نام

در اجراء تحقیقات ابتدائیه آن و جستجو بمحرم
 بحاکم بالا دست معلومات مفصله دادن و حکمی که
 از طرف حکام ما فوق او در خصوص جستجوی جانی
 بر اے او صادر گردد متابعت نمودن احکام
 جمیع اطلاعات متعلق مسائل حقوق و جزا که باو
 میرسد در معرض اجرا گذاشتن احکام دیت
 خون و جزاے نقدیرا بلا توقف و بدون فوت
 وقت و فرصت اجرا داشته مبلغ دیت را
 بورش مقتول و جزاے نقدیرا بخر بیند قریب
 تو دیع نمودن .

سوم - در تطهیر و صفائی علاقه حکومتی خود از هرگونه گندگی
 و غلاطت که صحت عمومی را اخلال مینماید
 سعی بلیغ نمودن .

چهارم - بر موقع ورود یکی از هیئت های صحیبه بسیار که داخل
 علاقه داری میشود در استفادہ مرخصها و سگان
 ازان حد و جهد بسیار نمودن .

پنجم - در اصلاح خرابیها جزوی را بهر تهلکه تاکی که درین
 میان

میباشد کوشش در زیدن .

ششم - در ترمیم و تعمیر مساجد و خراب نشدن شان توجه نمودن

هفتم - بر حسن محافظه هر نوع مبانیکه از طرف دولت تعمیر

شده باشند وقت و بر ا ترمیم و تعمیر جایای

مرمت طلب آن اجراء پیمایش نموده لزوم تعمیر

آزاد باره حکومتی عرضه داشتند

هشتم - مکتبهائی را که در داخل علاقه او هستند و اما

و بر حسن ایفاء و وظیفه معلمین آن علم آوری نمودن

نهم - بر موقع ظهور حریق و سیلاب آتش زده کی جنگل

و خرمن آفتها به ساره تدابیر لازمه افسادیه

انتخا نمودن .

دهم - در حفظ و وقایه جنگلهای طبیعی از تلف شدن بر ا

بسر رسانیدن جنگلهای نواحی را لتویون و ادن

یازدهم - در تحصیل محاصل سرکاری بدرجه کوشش نمودن

بر ذمه پیکس از رعایا داخله علاقه وی چیز

باقی مانند علاقه از ایامی خارج دارة نظامات

اضافه ستانی نشود .

(۱۴۲) — علاقه دار براسے مجازات نمودن اہل قباحت از رعایا
 بموجب صلح و صوابید مجلس مشورہ خود تنہا تا مدہ روز
 نظر بندی و یکصد روپیہ جزا سے تقدیر صلاحیت دارد
 محکومیتے کہ اضافہ بران باشد از حاکم بالادست خود
 باید اذن و اجازہ بخواہد.

علاقہ دار مجلس کردن اشخاصیکہ در عدم ادا سے
 مالیات دولت اصرار کند اختیار ندارد.

(۱۴۳) — با علاقہ دار یک کاتب در منطقہ علاقہ اش یکفرزہ
 کو توالی موجود است کہ منصبداران در تحت امر علاقہ دار
 اجرا سے مأموریت و ایفا سے خدمت مینماید.

(۱۴۴) — در ہر علاقہ یک مجلس علاقہ داری موجود میباشد مجلس علاقہ
 در تحت ریاست علاقہ دار از سہ عضو دیگر کہ از معتبرین اہل
 علاقہ و قریہ یا باستاند براسے سہ سال از طرف ہالی قریہ یا
 و قبائل انتخاب میشود.

انتخاب اعضا (مجلس مشورہ علاقہ داری) مطابق فصل مخصوص
 انتخابات کہ در خانہ است اجرا گردد.

* * *

ششم: قریہا و قبائل کوچی

(۱۴۵) — اداره ہائے (قریہا) و (قبائل کوچی) محل است (۶۶)
بروساے ایشان درخصوص در نظامناہ مخصوص
ادارہ ولایات قواعد قطعیہ و مفصلہ موجود است (۶۷)

* *
*

دیوان سخنش

(۱۴۶) — دیوان سخنش بتدقیق همه اوراق حسابیه دولت علییه افغانیه ناموراست.

(۱۴۷) — وزیر مالیه و مدیر محاسبیه عمومیه مجبور است که اوراق حسابیه هر ساله را با جزئیات و تفصیلات آن بوضع نماید و نظامنامه محاسبیه عمومیه توضیح یافته بدیوان سخنش بفرستد، اگر بوضع مذکور اوراق حسابیه را فرستاد وزیر مالیه و مدیر محاسبیه عمومی مسئولند، دیوان سخنش در اثنا این تدقیقات تدقیق میکند که آیا همه مصارف دولت با اوراق معتبره نظامیه موافق ساخته شده اند یا نه، و آیا تکمیل اوراق دولت تحصیل گردیده یا خیر، و در نتیجه این تحقیقات تدقیقات وزیر مالیه و مدیر محاسبیه عمومیه مسئول شناخته میشوند. یک موازنه حقیقیه بودجه که بوزارت مالیه تنظیم میشود بعد از تدقیقات بحضور مبارک شایان تقدیم مینماید.

(۱۴۸) — دیوان سخنش مرکب است از یک رئیس و شش نفر اعضا رئیس و اعضا دیوان سخنش از طرف اشرف اعلامیهت هایلونی

انتخاب و تعیین میشوند.

کاتبهای بخش به انتخاب اعضا دیوان بخش و منظور
رئیس آن مقرر میشوند.

(۱۴۹) — دیوان بخش بهیچیک وزارت مربوطیت ندارد و در

بعضی اشرف ملوکانه مسئول شناخته میشود و بطلان

نظامنامه مخصوص خود ایفای وظیفه مینماید.

* *

*

حکومت عسکریه

(۱۵۰) ۱- بحرزدیکه به اعلان حکومت عسکریه لزوم دیده شود، بنا بر عرض
و گذارش وزارت عدلیه با مراد اوده سنیه اعلیحضرت
ملوکانه یک بیان نامه نشر میشود، که بیان نامه مذکور
بر خصوصیات ذیل محتوی میباشد:—
اول- حدود منطقه ممالک که در آن حکومت عسکریه
اعلان گردیده است مکتلاً تعیین و متحدید میشود.
دوم- سبب اعلان حکومت عسکریه بیان میشود.
سوم- اگر حکومت عسکریه موقتاً اعلان گردیده باشد،
تا بیخ اختتام آن نیز توضیح میگردد.
چهارم- امر بزرگ عسکریه نیز تصریح و نشان داده میشود.
پنجم- در منطقه که حکومت عسکریه در آن اعلان گردیده است
افعال و حرکاتیکه ارتکاب آن ممنوع است ذکر و تخیص
میشود [مثلاً از قبیل سلاح گشتاندن و در جایا
آشکاره و پنهان اجتماع نمودن و شبانگاه بعد
ساعت معین گشت و گذار نمودن و غیره] .

نظری
بره
این

(۱۵۱) — در منطقه که در آن حکومت عسکریه اعلان گردد، همه
 عاید به امنیت و انضباط مملکت باشد، بقوامان
 بزرگترین عسکری که در آنجا هست انتقال میسازند
 و یا اگر لازم دیده شود بمنطقه مذکور مخصوصاً از طرف
 پادشاهی یک قوماندان عسکری فرستاده میشود
 و ریاست حکومت عسکریه بمشارالیه تفویض میگردد

(۱۵۲) — در منطقه که در آن حکومت عسکریه اعلان گردد، محاکمه
 جرائمیکه جرم شان متعلق باخلال امنیت و اخلیه ویان
 دولت باشد در دیوان حرب عسکری اجرا میشود و تصدیق
 این جرائم در (باب اول) و (فصل ثانی) اول در
 نظامنامه جرائم ملکیه شرح و تصریح گردیده است
 محاکمه کسانیکه مرتکب یکی از افعال منوعه که در اعلان
 داده شده گردیده باشند نیز در دیوان حرب عسکریه
 ملاحظه میشود.

(۱۵۳) — دیوان حرب عسکری که بحکومت عسکریه مربوط میباشد
 از یک رئیس و شش اعضا ترکیب مییابد؛ رئیس دیوان
 حرب عسکری بهمه حال باید از رتبه رئیس حکومت عسکریه

کتر باشد درین یوان حرب بقدر لزوم نویسنده هم موجود
 میباشد و در معیت رئیس دیوان حرب عسکری برای محافظه
 بند بیهاست موقت و بغرض تأمین انضباط
 داخل و جوار دیوان حرب عسکری در آشنائی که نظر
 به اهمیت و وسعت کار بدرجه یکتوانی یا یک کتفه عسکری اعطاء میشود.
 (۱۵۴) — ترکیب جوامع قاعده (۱۵۰) هر زمانیکه گرفتار شوند
 از طرف رئیس حکومت عسکریه باوراق تحقیقات
 ابتدائیه شان یک جا بر رئیس دیوان حرب عسکری
 تحت الحفظ تسلیم کرده میشوند.

(۱۵۵) — دیوان حرب عسکری شکل و طرزیکه در قاعده (۳۸) نظامنامه
 جزای عسکری بیان گردیده است محاکمه مجرم را اجرا میکند
 و در باره او از قرار نظامنامه جزای عسکری و یا اگر
 در آن موجود نباشد بوجه نظامنامه جزای ملی تعیین جزا
 مینماید و اعلام مفصل آنرا که تنظیم داده است براساس اجرا
 بر رئیس حکومت عسکریه تقدیم میکند.

(۱۵۶) — هنگامیکه حکومت عسکریه اعلان گردد فیصله یا نیک از دیوان
 حرب عسکری داده میشوند هیچ سبب بهانه و باوقابل

۷) مرافعه و تمیز نیستند، هرگاه فیصله که در باره مجرم از دیوان
عسکری صادر گردیده عبارت از جزای حبس پانزده سال
باشد فی الحال از طرف رئیس حکومت عسکریه منظور و
گردیده و محکوم با اعلام امضا شده اش محفوظاً بنایب
و یا حاکم اعلیٰ سپرده شده در حبس خانۀ عمومی
خود اسیب یابد.

۸) اگر محکومیت عبارت از جزای حبس دوام و یا حکم اعدام
بغرض منظوری حضور اعلیٰ حضرت شهر یاری اعلام فیصله از طرف
رئیس حکومت عسکریه بوزارت حرمیه تقدیم گردیده و بعد از
از طرف اشرف پادشاهی منظور فرموده شد اعلام شد
با فرمان ذیشان شهر یاری یکجا از طرف وزیر حرمیه
حکومت عسکریه اعاده گردیده بنایب الحکومه یا حاکم اعلیٰ
سپرد در معرض اجرا گذاشته میشود، هر میکدر باره
حکم اعدام صادر گردیده باشد معامله اعدام او بطریقیکه
در باب اول قانون نامه جزای عسکریه بیان گردید
از طرف رئیس حکومت عسکریه بشرط حاصل کردن منظوری
حضور والاسے شهر یاری اجرا میشود.

و متقابلاً اورا بدیوان حرب عسکری فرستادند
چهارم - اشخاص شبهه ناک و بد معاش درگروه
و او باش را از منطقه حکومت عسکریه بخارج
نمودن .

پنجم - مکتوباتیکه بارباب جرایم و یا اشخاص شبهه
عاید باشد از پوسسته خانها طلبیده آنها
کشادن و از نظر گذرانیدن .

ششم - هر قسم اخبار یا دروزنامه یا موقتا و یا موقتاً
لغو و معطل کردن .

(۱۵۹) - رئیس حکومت عسکریه براسی اعاده امیتت انضباط

باتخاذ هر نوع تدابیریکه لازم ببینند، و بطلب سیدن هر قسم
عسکریه که مناسب داند مختار و صلاحیت دار است

(۱۶۰) - مجرم بهررتبه و ما مورسیتی که باشد بجهه حال محاکمش

حربی که در قاعده (۱۵۳) بیان گردیده جاز است

(۱۶۱) - اگر حکومت عسکریه موقتاً اعلان گردیده باشد بعد از آن

شدن همان تاریخیکه در فرمان همایونی تصریح گردیده است
خود بخود منسوخ میشود و اموریکه متعلق بامیتت انضباط

تکراراً بحکومت مملکت انتقال مییابد.
 لکن اگر احوالیکه اعلان حکومت عسکریه را موجب دیده است
 هنوز کامل زائل نشده باشد بایک فرمان ثانوی همایونی
 لااقل از یک هفته پیش از حلول یوم موعود مدت آن
 تمدید می شود اگر اعلان بلا تعیین مدت باشد مجرد
 زائل شدن احوال فوق العاده که موجب اعلان حکومت
 عسکریه گردیده است بایک فرمان ذیشان همایونی که
 بموجب معروضات وزارت عدلیه در باره منسوخ گردیدن
 حکومت عسکریه صادر گردد حکومت عسکریه منسوخ میشود.
 (۱۶۲) - در منطقه که در آن حکومت عسکریه دوام کند غیر از امریکه
 به امنیت و انضباط متعلق باشند دیگر کافه معاملات
 بقرار سابق جریان داشته باشد و محاکمه معاملات
 حقوقیه و تجاریه و جرائمیکه به امنیت و انضباط تعلق نداشته
 باشد هم بالطبع در محاکمات عدلیه پیش فیصله میشوند
 در مین حکومت عسکریه باین کارها قطعاً حق مدخل ندارد.

* *
 *

دون
 بیلا
 ج ط
 بهنگ
 هزار
 تدا
 باط
 قدر
 ت
 دیوان
 ت
 عمل
 است
 ط باشد

فصل ششم

(محاکمه مأمورین ملکیه و عسکریه علی العموم)

محاکمه مأمورین ملکیه

(۶۳) — محاکمه مأمورین ملکیه که جرائم شان متعلق با امور مأموریت

شان باشد در محاکم مأمورین ملکیه اجرا میشود.

۶) و نیز منازعات و مناقشاتیکه در اثنا ایفای وظیفه در میان

مأمورین رعایا پیدا شود مرجع محاکمه شان مجالس مشوره

و محاکم مأمورین میباشند فقط مرجع فیصله جرائمیکه مأمورین

خارج وظیفه بوده مرتکب آن شوند محاکم عدلیه است.

(۶۴) — محاکم مأمورین عبارت است از محکمه ابتدائی و مرافقه

شورای دولت و مجلسها مشوره مربوطه ولایات حکومتها

اعلی و کلان، مجلسها مشوره حکومتها بعد اجازه بالاد است

تنها بمحاکمه مرتکبین قباحت اجازه دارند.

۶۷) محاکمه مأمورین در محکمه پایه فوق از قرار ذیل اجرا میشود.

(۱۶۵) — یک مأموریکه در متعلق مأموریت خود مرتکب یک گناه کرده
 هرگاه مأمور مذکور در اطراف دولیات مستخدم باشد از
 طرف نائب الحکومه یا یا حاکمهای اعلیٰ و کلان اگر در اداره
 مرکزیه مستخدم باشد از طرف وزیر و یا مدیر اداره مستقله
 که بآن منسوب است (بواسطه یک بهیئت تحقیقیه که مرکب
 از مأمورین دولت باشد) در حق او امر اجرائیه تحقیقات
 ابتدائیه داده میشود.

(۱۶۶) — کسیکه بقرضا بطله (۱۶۵) بر تحقیق مأمورین مستند مجبورند
 که کافه دلائل اماراتیکه مدار اثبات جرم باشند بایست
 و اسامی شاهدان و اوراق تحقیقیه را بایک خلاصه آن بذاتیکه
 تحقیقات ابتدائیه را امر کرده است تقدیم نمایند از رو
 نیجه تحقیقات اگر شخصیکه در باره او امر تحقیقات ابتدائیه
 صادر شده برتی الذمه ظاهر شود از طرف بهیئت تحقیقیه بقرار
 عدم لزوم محاکمه برای او داده میشود و تحت محاکمه نمی آید
 و الا بروفق قواعد آتی تحت محاکمه گرفته میشود.

(۱۶۷) — محاکمات مأمورینیکه براه راست از حضور ملوکانه منصوب
 شده باشند خواه از نوع قباحت یا از نوع جزو جنایت باشد

بهمه حال در محکمات ابتدائیه مأمورین ملکیه اجرا میشود و غیر
 پذیرفتن محاکمه اینگونه مأمورین لازم است که همان زمان
 و یا اداره مستقل که او بدان منسوبست حضورش با آن
 نموده شرف صدور اراده سنیه را حاصل دارد

(۱۶۸) مأموریکه در حق او تحقیقات ابتدائیه اجرا گردیده است

از چنان مأمورین نباشد که براه راست از حضور
 منصوب گردیده اند و جرم وی از نوع قباحت بوده
 ولایت یا حکومتی اعلی یا کلان مستخدم باشد که شرف
 مشوره همان مرکز اجراست پذیرد و حکم در حق او داده
 از طرف نایب حکومت یا حاکم اعلی و کلان تصدیق و
 میگردد و هرگاه در حکومتها مستخدم باشد می تواند
 بعد اجازه یکرته بالادست مربوط آن در مجلسها
 حکومتی فیصله میشود و فیصله که در حق او صادر میگردد
 همان بالادست اجرا مییابد.

هرگاه مأمور مذکور مستخدم یکی از دوازده وزارتها و یا
 مستقله مرکزی باشد در حق تحقیقات ابتدائیه
 (با بجز انتخاب مأمورین) همان دوازده و یا اداره مستقله

بان منسوب است حواله و محاکمه میگردد و حکمیکه در مخصوص داده میشود بتصدیق وزیر و یا مدیر مذکور انفاذ مییابد. حکمها اینکه در باره جرائم نوع قباحت صادر میشوند، هیچ قابل مرافعه و تمیز نیستند.

(۱۶۹) - نامورینیکه در اطراف مستخدم باشند هرگاه مرتکب جرمی از نوع جنحه و جنایت شوند محاکمه شان در مجالس مشوره ولایت یا حکومتی اعلیٰ و یا حکومتی کلان که بدان منسوب فیصله و بقرار ذیل اجرا میشود.

اول - اگر فیصله از نوع جنحه باشد و محکوم علیه مرافعه ننماید پس اگر حکمیکه در باره او صادر گردد عبارت از حبس یکساله و یا بیکهزار روپیه جزا نقدی باشد اعلام آن از طرف نائب المحکومه یا حاکم اعلیٰ و یا کلان که امر محاکمه از طرف او داده شده منظور و اجرا مییابد، و متعاقباً بوزارت و یا اداره مستقله که محکوم علیه بدان منسوب است اطلاعدهی مینماید.

و اگر حکم مستلزم حبس بالاتر از یکسال و اضافت بیکهزار روپیه الی سه هزار روپیه بود از بهر منظوری

بوزارت یا اداره مستقلة که مأمور مذکور بدین
منسوب است تقدیم گردیده و بعد منظوری وزیر
و یا مدیر مستقل فیصله مذکور در ولایتیکه بان عا
در موضع اجرا گذاشته میشود.

دوم - اگر جرم مأمور از نوع جنایت باشد و مأمور حکم
که در حق او داده شده است مرافعه نماید اعلام آن

بهمان وزارت و یا اداره مستقلة منسوبه او تقدیم
گردیده از طرف وزارت نیز از بهر منظوری مخصوص
شایان عرض میشود و هر حکمیکه بتصدیق شایان
در ولایت منسوبه مأمور در موضع اجرا گذاشته میشود

سوم - هرگاه یک مأموریکه جرم جنایت محکوم گردیده
و حکمیکه در باره او صادر گردیده مرافعه نماید و در حق
حکمیکه در باره او داده شده با اعلام آن کجا
وزارت و یا مدیریت مستقلة که بان منسوب است
تقدیم میشود و از آنجا بحکم مرافعه مأمورین سپاری
میشود بعد تصدیق محکم مذکور اگر محکوم علیه نیز کون
نخواهد لازم الاجراست.

و اگر دعوی را تمیز کردن خواهش داشته باشد اوراق
 مذکور به هیئت تمیزی شورایی دولت سپرده میشود
 بهیئت مذکور دعوی را تمیزاً ملاحظه نموده حکم آنرا تصدیق
 می نماید!

اوراق محاکمه مجربین جنحه و جنایت که در محکمات مرافقه نامند
 و یا بهیئت تمیزی شورایی دولت مرافقه و تمیز میگردند
 با اعلام آن بوزارت یا اداره مستقله که نامونده
 بآن منسوب است و سپس سپرده میشود و حکمیکه در حق
 محکومها جنحه باشد بمنظوری وزیر و یا مدیر مستقله که
 محکوم بآن عاید است اجرا مییابد و در حق محکومها
 جنایت بحضور پادشاهی عرض میشود.

(۱۷۰) - هرگاه ما موریکه مرکب جنحه و جنایت گردید است منسوب باشد
 نیکی از دو وزارتتها و اداره مستقله مرکزی محاکمش
 در محکمات ابتدائی ما مورین ملکیه اجرا میشود در صورتیکه محکوم دعوی را
 مرافقه نماند با اعلام محکومها که جنحه بمنظوری وزیر یا مدیریکه
 بآن منسوب است اعلام محکومین جنایت بمنظوری حضور
 شایانه در موقع اجرا وضع میشود، اگر ما مور فیصله را

بدان
 زیر
 بدست
 لیس
 قلم
 مور
 بد
 بد
 بد
 بد
 ق
 ن

مرافعه میکند دعوی سراز نو در محکمه مرافعه ما مورین ملکیت رود
میشود و اگر ما مور بر فیصله یا سیکه از محکمه مرافعه صادر میشود
اعتراض کند در هیئت تمیزیه ملاحظه مییابد.

(۱۷۱) - اگر درباره یک ما موریکه مرتکب جنایت گردیده باشد حکم اعدام
یا حبس دوام صادر گردد ما مور خواه تمیز کردن نخواهد یا نخواهد
بهمه حال براس تمیز شدن آن فیصله یا مجرمین مستخیرین است

بطریق رسمی بواسطه وزارت یا اداره مستقله که بان
منسوبست و فیصله یا مجرمین در مرکزیه وزارت رأساً
از محکمه ابتدائیه ما مورین به محکمه مرافعه تودیع میشود محکمه مذکور
ادواق مذکوره را از نظر تدقیق گذشتانده اگر فیصله رونویسی
قانون دید تصدیق و الا نقض نموده محاکمه اش سراز نو
در دایره مذکور رویت میگردد و فیصله یا اعدام یا حبس دوام
که بتصدیق محکمه مرافعه میرسد بعد از ملاحظه هیئت تمیزیه
با منظوری حضور مبارک اجرا میشود.

۷۴)

(۱۷۲) - تحقیقات ابتدائی مجرمین منسوبه وزارت و اداره مستقله که
بوزارت و اداره مربوطه اش میرسد و زیر مدیریت همان وزارت
بگرفتن کینفر کیل مجبور است تا وکیل مذکور در مقابل ما مور مجرم

(۱۷۵)

در محکمه مأمورین، مدعی اثبات جرم کرده و در ولایات
و حکومتها نیز از طرف اداره منسوبه همان مأمور مجرم
و کیل ثبوت جرم بگیسرنند.

(۱۷۳) — در تخفیف حکمها بجز آنکه از طرف محاکم مأمورین صادر گردند
هیچکس اختیار ندارد، تخفیف جزا محض از حقوق جلیله پادشاه
است
اگر وزیر و مدیر مستقل و نائب حکومتها و حاکمهای اعلی یا
کلان یک حالیکه موجب تخفیف جزای محکومین جنحه و جنایت
باشد به بیسند پیش از آنکه اعلام بار منظور کنند کیفیت را
با اسباب جبهه اسب بواسطه وزارت و یا مدیریت مستقل
مختص مبارک شایان معروض دارند.

(۱۷۴) — مأمورینیکه بسبب ارتکاب جرم از نوع قباحت نظر بندی محکوم
گردیده باشند در همان اثره که بان منسوب اند در یک خانه
که بر آن نظر بندی مأمورین میسب باشد نظر بند میشوند فقط
محکومین جنحه و جنایت با کمال مدت جزاییه خود را در محبسها
عمومی مجبورند.

(۱۷۵) — مأمورینیکه در اثنا ایفای امور مأموره خودشان غفلت سهواکاری
و عدم دقت را بکار میبرند یا بر مأموریت خود دوام نمی نمایند

و ناموجود میباشد امرهاست مافوق شان اختیار
و صلاحیت دارند که ایشانرا شفاً زجر و توبیح نمایند
(۱۷۶) وزیرها و نایب الحکومه با کافه حاکمها و مدیران ارست

در حق اینگونه مأمورین سهل انگار و ناموجود در نوبت
تتخواه سه روزه و در نوبت دوم تتخواه پانزده روزه و در
سوم تتخواه یکماهه شازا قطع نموده جز امیدهند هرگاه
با وجود آنهم درین سه مرتبه مقبضه نگردید همان است که
مذکور اگر از جمله مأمورین باشد که از طرف خود امر
و تعیین گردیده باشد خودش عزل میتواند و اگر از مأمورین
باشد که باراده سنیه نصب و تعیین گردیده باشد البته با
مقتضی و اسباب موجب آن عزلش را از حضور شاه
استدعا مینماید.

بجای مشوره که در حق جرم قباح مأمورین حکم میکنند
درجه قباح شدید باشد به لزوم عزل مأمورین
داده میشود.

(۱۷۷) - یک مأموریکه بسبب ارتکاب قباح از مأمورین
گردیده باشد به چه صورت مستحق گرفتن تتخواه معزول
گردد.

و تا زمانیکه از همان دایره که او را عزل کرده اند بگریزد حکم جواز
 استخدام خود را نگیرد در هیچ خدمت دولت داخل نشد نمیتواند
 و هیچ دایره بیک مأموریکه از سبب قباحت عزل گردیده
 تا از تاریخ عزلش تمام مدت دو سال نگذرد حکم جواز استخدام
 او را داده نمیتوانند.

(۱۷۸) — مأموریکه مرتکب جرم از نوع جنحه گردیده و جرم او مستوجب طرد
 از مأموریتش نشده باشد تا مدت سه سال هیچ خدمت
 دولت داخل شده نمیتواند.

(۱۷۹) — هر مأموریکه ادعا کند که او بغیر حق بتکدیرو قطع معاش عزل
 از طرف مافوق خود دچار گردیده است حق آزاد او که حقیقت
 حال خود را بآمریکه رجه مافوق آمریکه او را بر او داده عرض شکایت
 کند در صورتیکه مدعای خود را اثبات ننهد از همان مأموریکه بغیر حق
 ماتحت خود را بر او داده است مقدار مبلغیکه از تنخواه ماتحت خود
 کسر نموده بقسم توپنج از وی گرفته بهمان مأمور ماتحتش داده
 میشود، و اگر مأمور مذکور عزل شده باشد دو باره بخدمت
 دولت گرفته میشود.

(۱۸۰) — محکمهای مأمورین مطابق نظامنامه اصول محاکمات جزایه

اجرا می‌گردد و موافق نظامنامه جرایم علی‌الحکم
مینمایند، در محاکم ما مورین محاکمه بصورت علنی اجرا میشود
و مظلون به استخدام وکیل مختار و صلاحیت دارند
(۱۸۱) — یک ما موریکه خواه براس محاکمه و خواه بر اشهادت
از طرف محاکم اداره و یا محاکم عدلیه جلب کردن آن لازم
باشد باید که ورقه جلب او را با ما فوق او فرستاد
با اطلاع آمر ما فوقش احضار کرده شود و این قاعده
در حق طلبه مکاتب هم مرعی دانسته میشود.

* *
*

محکمہ ہائی کورٹ

(۱۸۲) — محاکمہ سپاہیان و صاحبان نظامی و کو توالی و پولیس در محاکمہ عسکری اجرا میشود محکمہ یا عسکری نام و عنوان (دیوان حرب) یاد میشوند.

(۱۸۳) — مرجع فیصلہ ہرگز اختلافاتیکہ در بین رعایا و نظامیان بطور گند محاکم عدلیہ است فیصلہ کہ در بارہ نظامیان مجرم صا گرد در اجرا بمقتدا بزرگ نظامی فرستادہ میشود در انجا بلاکم و کاست در معرض اجرامی در آید و همچنین عادی حقو قیہ کہ در بین خود نظامیان بطور برسد مرجع فیصلہ آنہا محاکم عدلیہ است.

(۱۸۴) — در دیوانہاے حرب نہ محاکم بصورت علنی اجرا میشود و گیلہاے دعاوی قبول میشوند.

(۱۸۵) — در دیوانہاے حرب بطریق نظامنامہ جزاے عسکری اعطا حکم مینمایند و نظامنامہ اصول محاکمات جزاے عسکریہ در نزد دیوانہاے حرب مرعی الاجراست.

* * *

دیوان عالی

- (۱۸۶) — دیوان عالی از پانزده نفر رجال مأمورین اعضا طبیعی
 شور دولت و هیئت عالی تمیزیه عدلیه عنداللزوم باران
 سنیه هایونی انتخاب تعیین میشوند وظیفه این هیئت
 اجر محاکمه و زرا و مدیر مستقله که از روی مظلوف مأمورین
 شان تحت محاکمه گرفته شوند میباشد.
- (۱۸۷) — دیوان عالی بدو اداره منقسم است یکی اداره تحقیقه
 و دیگر دیوان حکم دایره تحقیقات و اتهامیه از شش
 مرکب میباشد این دایره تحقیقات ابتدائیه رانموده در
 اتهام لزوم محاکمه را بدیوان حکم میسپارد و هیچیک ازین اعضا
 بهیئت دیوان حکم در مذاکره صلاحیت مشارکت ندارد.
- (۱۸۸) — دیوان حکم از نه اعضا مرکب است و بدیوان حکم محاکمه
 که از دایره تحقیقات و اتهامیه در باره آنها لزوم محاکمه
 صادر شده باشد مینمایند فیصله دیوان حکم قابل مرفوعتی
 نیست بعد امضا علیحضرت بهایونی در معرض اجرا
 می شود.

فصلنامه

- (قواعد عمومی در حق مأمورین ملکیه و عسکریه علی العموم)
- (۱۸۹) — ۱ — ۶۰۱ تبدیل وزیران و کافه رؤسا و مأمورینیکه براه راست از طرف همایون شهریاری انتخاب و نصب شده اند بحکم و رای اعلحضرت همایونی متعلق است.
- (۱۹۰) — ۱ — برای انتخاب و تعیین مأمورینیکه براه راست از حضور ملوکانه مقرر میشوند همان وزیریکه مأمور مذکور بوزارت متعلقه اش منسوب است ورق اسامی اشخاصی را که قابل ترفیع باشند تقدیم حضور شاهانه مینماید.
- (۱۹۱) — ۱ — مأمورینیکه بدون جرم از کدام سبب از مأموریت خود بر طرف کرده شوند و یا بسبب لغو شدن مأموریت شان فالتو و بیکار بمانند از طرف دولت بر ایشان تنخواه تعطیل داده میشود.
- (۱۹۲) — ۱ — مأمورینیکه در ظرف مدت معینه نظامیه صادقانه و ناموسکارانه ایفا خدمت نموده و یا در اثنای ایفا خدمت بیمار گردید از کار و بار بیفتند اینچنین اشخاص مستحق تنخواه مستمری میشوند.
- (۱۹۳) — ۱ — برای اتمام و اراطل مأمورینیکه در اثنای خدمت فوت مینمایند

(تنخواہ عالمہ) تخصیص میثود پیمانان عالمہ یا دستوری زمین

دقات میا بند نیز مستحق تنخواہ عالمہ میباشند.

(۱۹۴) انتخاب و ترفیع و برطرفی دستوری و تنخواہ تعطیل نامورین

و تعیین مقدار تنخواہ عالمہ و صورت تخصیص آن صورت

تشکیل خزینہ دستوری و سرمایہ آن بوجب نظامنامه

جد امکان آن اجرا شود.

* *

*

۶)

۲۷

صورت‌های ارتش و تفویض مسند

منصب بداران از نظر امینی

(۱۹۵) - در اردو افغانستان منصب بدار شدن مشروط است بر اینکه یا از مکتب حربیه برآمده باشد و یا اینکه از مکتب (خویشا بطان) و یا در تعلیمگاه عسکری میعاد معین تعلیم و تربیه خود را کمال نموده باشد و یا در یک مدت معینه در اردو خدمت نموده و تجربه کما گردیده باشد و چنانچه بدون این شرائط و دفعتاً بر پایه منصب بدار برآمده نیست تواند.

(۱۹۶) - منصب بداران از قدم، خالیت، و ابلیت، و اقتدار ترفیع میشوند از جمله دو نفر منصب بدار که این دو شرط اخیر را یکسان حایز بوده باشند در موضع ترفیع هر کدام نشان که صاحب قدم است یعنی مدت در از خدمت کرده اولتر مستحق شمرده میشود، امتیاز خاناندانی بزرگ آنکی این قاعده اساسیه را برهم زده نمیتواند.

(۱۹۷) - منصب بداران افغانی در صورتیکه مرکب یک صرح شوند

تا وقتیکه از طرف یک (دیوان حرب) محکوم نشوند که
طرز کرده نمیواند حکم طرد فقط بعد از منظوری اعلی حضرت
پادشاهی مرعی الاجراد انسته میشود.

(۱۹۸) — منصبداران بیچسورت و وسیله از خدمت بر طرف
کرده میشوند منصبدارانیکه از سبب لغو شدن
قطعه یا نیکه بدان معنوبند فالو بمانند همان تنخواهیکه
بر تبه شان عائد است کامل میگیرند.

(۱۹۹) — منصبدارانیکه دست شان از کار کشیده شده
در تحت محاکمه گرفتار گردیده باشند تا زمانیکه
محاکمه شان دوام میوزد نصف تنخواه شان داده میشود.

(۲۰۰) — منصبدارانیکه از باعث استعمالات بیجا خود در تحت محاکمه
گرفتار گردیده باشند تا زمانیکه محاکمه شان دوام میوزد
تنها باندازه کفایت یک سپاهی خوراک برای شان داده
میشود و از تنخواه بقدر یک حبه هم دستگیری شان نمی نمایند
لاکن بجز دیکه بر است اینگونه منصبداران که در دو قاعده فوق
ذکر شده بالمحاکمه نظر هر دو ثابت گشت کاملاً تنخواه باس خود
شان از همان وقتیکه گرفته اند میگیرند.

(۲۰۱) - منصبدارانیکه مدت معینه نظامیه را ادا نموده و یا بدرجه
ضعیف و بیمار شوند که با ایفای خدمت مقتدر باشند
مستحق تنخواه مستمری میگردند.

(۲۰۲) - منصبدارانیکه خواه در اثنای مستخدم بودن شان مراد
و خواه بعد مستمری وفات بیابند موافق نظامنامه
مستمری عسکری بهمه حال بسازماندگان شان
(تنخواه عالمه) مقرر و تخصیص میشود.

(۲۰۳) - صورت تدارک و ترفیع منصبداران صورت تشکیل خزینه
مستمری عسکری و مستمری دادن و تنخواه عالمه بموجب
نظامنامه مخصوص آن اجرا گردد.

* *
*

باب دوم

قوة الله وانضباطه

قوة الحكمة

مقدمه

(۲۰۴) — قوة عدلیه افغانستان را هیئت عمومی محکمیای عدلیه افغانستان بوجود می آورد.

(۲۰۵) — در افغانستان محکمه مستقل و از هرگونه مداخلت و تجاوز مصون اند کسانیکه اقتدار مأموریت خود پارسی استعمال نموده و در فیصله یا مذاکرات محکمه مداخلت ورزند در مقام مأموریت که باشند متعاقباً مستوجب بازخواست میگردد.

(۲۰۶) — دعای تبعه خارجه در داخل افغانستان مطابق نظامات موضوعه در محاکم عدلیه و دیگر ادارات دولت افغانستان حل و فصل میشود براساس تبعه خارجه نسبت به تبعه دولت علیه افغانیه هیچ مراعات حقوق داده نمیشود.

(۲۰۷) — در محکمه های افغانستان محاکمات علانیه اجراء میشود.

هر مظلون و یا مدعی و یا مدعی علیه براسه مذاقحه حقوق خود
در صورت رضائے خصم و یا عذر شرعی بگرفتن و کیلوا
دعوی اختیار دارد.

(۳۰۸) — محکمه های افغانستان بنام محکمه استدائیه
در افقه بدو قسم تقسیم میشود علاوه بران محکمه یا اصناف
نیز موجود هستند.

* *

*

فصل اول

(محاکم اصلاحیہ)

۱۱)
۳)

(۲۰۹) — در مرکز سلطنت و در مرکز ہائے ولایات و حکومتی یا محلی و حکومتی ہائے کلان دیگر حکومتی ہائیک یک محکمہ اصلاحیہ تشکیل گردیدہ رؤسا و اعضائے این محکمہ یا از شاخہ حرمت و اعتماد عامہ را دارا ہستند انتخاب میشوند اصلاحیہ ایالت کابل و ولایات و حکومتی ہائے ولایت و حکومتی ہائے کلان از طرف والی کابل نائب محکمہ و حاکم ہائے اعلیٰ و حاکم ہائے کلان انتخاب گردید و بعد التذقیق منظور می حضور علیحضرت پادشاہی مقرر میشوند.

(۲۱۰) — در محکمہ اصلاحیہ ایالت کابل یک رئیس و چہار نفر و یک نفر سرکاتب شامل میباشد و دیگر ولایات یک رئیس و دو نفر اعضا و یک سرکاتب و اعضا محکمہ اصلاحیہ کافہ اختلافات حقوقیہ و تجارتیہ در حضورشان مے آیند برضائے طرفین فیصلہ مینمایند و بعد از امضا و تصفیہ محاکم اصلاحیہ بدیگر محکمہ یا دعویہ

شنبه نمی شود.

۱- (۳۱۱) - مراجعت دعاوی حقوقیه و تجاریه اولاً بجزایر اصلاحیه حتی است.

۲- (۳۱۲) - محاکم اصلاحیه دعواها به دعوی داران راکه بایشان

روزمره مراجعت میکنند شنبه و در میان ایشان بمصالحه می پردازند

اگر صلحی فیصله ممکن نباشد محکم با اصلاحیه دعاوی دعوا

داران را بجاگم ابتدائیه میفرستند.

* *

*

علی
اصلاحیه
صحب
درین
اعلی
لویز
بع
خصا
سیک
فکر
راک
بند
پشان

فصل در قضا

(محکمه های ابتدائیه)

(۳۱۳) — در مرکز ایالات و حکومتها یک محکمه ابتدائیه موجود است
 (۳۱۴) — محکمه های ابتدائیه همه دعای حقوقیه و جزائیه فیصله میدهند
 محاکم ابتدائیه دعای حقوق و تجاریه را از یک سو و پیوسته تا محاکم
 بلائق مرافعه محکوم بصورت قطعی فیصله میکنند، این محکمه
 دعای حقوقیه و تجاریه را که اضافه از سه صد روپیه باشد
 و همه دعای اقسام جزائیه را نیز فیصله میدهند فیصله
 محاکم ابتدائیه باستثنای فیصله های اعلام و حکم ضرب
 و تشهیر بصورت فوری در مرض اجرا گذاشته میشوند
 محکوم علیه برخلاف آن اعتراض داشته باشد بعد از اجرا
 بمحکمه های مرافعه مرافعه میتواند فیصله یا حبس دوام
 اجرا و با وجودیکه محکوم علیه اعتراض نکند بهمه حال محکوم
 تقسیم میشوند.
 حکم ضرب و تشهیر اگر محکومین آن مرافعه نخواهند تا (۱۵) روز
 میشود تا بجای محکوم مرافعه مراجعت کرده طلب مرافعه نمایند و در نتیجه

۵)

۶)

هرگاه فرار شدن آنها ملحوظ باشد الی نتیجتاً مرافعه در قید جاری
 و یا تحت نظارت بودن شان شرط است.
 محکومین ضرب و تشهیر که در مدت (۱۵) روز تعطیل مرافعه
 طلب مرافعه نکنند و حکم جزا در باره شان اجرا شود
 و بدت دو ماه و (۱۵) روز باقی موعده مرافعه نیز مرافعه
 می‌توانند.

(۲۱۵) — در محکمه باسب ابتدایه دعای را که در صورت ثبوت جرم
 محکوم به اعدام گرد و نیز فیصله می‌نمایند اگر جرم مذکور ثابت
 نگردد و مدعی اعتراض نداشته باشد فیصله آن موقع
 اجرا گشته میشود و در صورت ثبوت بهمه حال فیصله مذکور
 با محکوم علیه بجز مرافعه تقدیم میشوند اگر محکوم علیه اعتراض
 مقبول داشته باشد اعتراضات آزا با فیصله مسائل
 شرعی تطبیق داده هرگاه رویت شهود و مدعی و لازم بدانند
 مدعی و شهود نیز بجز مرافعه احضار میشوند و از آنجا تنها فیصله
 آن بعد تصدیق محکمه مرافعه بهیست عالی تمیز تقدیم میگردد.
 (۲۱۶) — در همه محکمه با ابتدایه یک قاضی دود و نفر مفتی موجود میباشند
 کاتب محکمه در وقت نبودن یکی از مفتی با جوض او کار میکنند.

فصل در

(محکمات مرافعه)

(۲۱۷) — محکمات مرافعه در مرکز ایالت کابل و ولایات و حکومتها

اعلی و حکومتها به کلان موجود اند و این محکمات دعوی یا حقوقیه و تجاریه و جزائیه را مطابق قواعد آیه فیصله میدهند.

(۲۱۸) — محکمات مرافعه فیصله یافته را که خواه بر آد دعوی

حقوقیه و تجاریه و خواه بر آد دعوی جزائیه از محکمات ابتدائیه مطابق قاعده (۲۱۴) وارد گردیده باشند

و یا محکوم علیه و یا یکی از طرفین بآن فیصله یا راضی نباشند و دوباره ملاحظه و تحقیق نمایند، و در صورت تصدیق به هر دو

در معرض اجرا گذاشته میشوند.

(۲۱۹) — فیصله محکمات محکمات ابتدائیه که محکمات مرافعه

ملاحظه میشوند اگر در محکمات مرافعه برخلاف فیصله محکمات ابتدائیه حکم کنند و طرفین بآن راضی باشند

در موقع اجرا گذاشته میشود و هرگاه یکی از طرفین بآن اعتراض داشته باشند (۱۵) روز بجز محکمات مرافعه

یا قوماندهائی کو توالی و یا محکومتی عرض است دعا تمیز از نمایند
 بحضور بیعت عالیہ تمیزیہ دعوی شان تمیز میشود و الا تا بعد
 مذکور خواهد شد تمیز نکنند حکم محکمہ مرافعه در باره محکوم علیه
 اجرا میگردد و بعد از اجرا بے حکم تا بحال موعد تمیز حق تمیز
 وارد تنها اگر حکم متعلق بجزایه حبس دوام و یا اعدام باشد
 با وجودیکه محکوم علیه اعتراض نکنند بجهت حال پیش روی
 بیعت عالیہ تمیزیہ حکم باید تدقیق گردد و بعد از تدقیق
 از طرف بیعت عالیہ تمیزیہ موافق بشریعت و نظام دیده شود
 از طرف وزیر عدلیه برابے منظوری بحضور مبارک شایانہ
 عرض می شود.

(۲۳۰) — در محاکم مرافعه یک یک قاضی و دو نفر مفتی و کاتب
 موجود میباشند.

* *
 *

فصل بیستم

(هیت عالیہ تیزیہ)

(۲۲۱) — هیت عالیہ تیزیہ بخت ریاست رئیس هیئت
منفک میشود.

(۲۲۲) — هیت عالیہ تیزیہ از یک نفر رئیس و چهار نفر
مکتب است.

(۲۲۳) — فیصله های دعاوی حقوقیه و تجاریه و جرائمه که از
مرافعه وارد گرد و هیت عالیہ تیزیہ اجتمع نموده تیزیه

(۲۲۴) — فیصله های که از هیت عالیہ تیزیہ صادر گردند با
حکم اعدام و حبس دوام که وزیر عدلیه بنظوری حضور
تقدیم میدهد دیگر همه فیصله های هیت تیزیه در
اجرا گذاشته میشوند.

(۲۲۵) — هر یک از محکمه های اصلاحیه و محکمه های ابتدائیه
(هیت عالیہ تیزیه) وظیفه های شازامطابق
نظامنامه های مخصوص خود اجرا میدارند.

(۲۲۶) — محکمه های شرعیه در امور جزائیه موافق بنظامنامه

جزای عمومی که بر طبق احکام مینفد شرع شریف تنظیم گردیده
جزا مقررین نمایند و در امور حقوقیه و تجاریه موافق بجده شریفیه
(مسک القضاة الامانیة) که احکام آن خلاصه احکام مینفد
شرعی است اجرا فیصله میکنند.

* *

*

تذکره
فراغت
انگلیس
مستقیم
استقامت
و کمال
در معنی
بسیار
موفق
مستقام

فصل فی قضایا

- ۱) (۲۲۷) — قوه ضابطه بنام پولیس و کو توالی بدو قسم مقسم مشور
 و ظائف پولیس بقرار ذیل است —
 اول — در داخل شهر یا محظ امنیت عمومی و تطبیق نظام
 بلدیة .
- ۲) دوم — در داخل شهر گرفتار کردن همه مجرمین و اجرا تحقیقات
 ابتدائیة در باره آنها کو توالی در داخل شهر
 عنداللزوم قوه نظم پولیس میباشند و در خارج
 شهر یا دظائف پولیس را عیناً ایفا مینماید .
- ۳) (۲۲۸) — دظائف ریاست کو توالی بقرار ذیل است —
 اول — تدارک سپاهیان و منصبداران کو توالی .
 دوم — تدارک لوازمات نفری کو توالی و توسیع
 معلومات شان .
- ۴) (۲۲۹) — در ولایات و حکومتها عالی و حکومتها کلان
 نظر باهیت شان بقدر لزوم قطعات کو توالی مقرر میباشند .
- ۵) (۲۳۰) — قطعات کو توالی بقدر لزوم حکومتها و علاقہ با تقسیم میشوند .

(۲۳۱) - فرماندهانها بے قطعہ ہائے کو توالی مرکز ولایات حکومتی
 ہائے اعلیٰ امرتشیکیلات پولیس کو توالی ہما بنجا میباشند .
 آمر مذکور از محفظت امنیت داخلی همان ولایت و یا
 حکومتی و یا علاقہ مسؤل است ، در مرکز ہائے علاقہ
 تنہا ضابطہ کو توالی و یا خور و ضابطہ موجود میباشند .
 (۲۳۲) - در کابل جداگانہ یک مأمور پولیس و بقدر ضرورت و کفایت
 منصبہ اران سپاہیان آن میباشند .
 (۲۳۳) - وظائف مأموریت پولیس بقرار ذیل است :-
 اول - تدارک سپاہیان پولیس و توسیع معلوماتشان
 دوم - ضبط احوالات و تدقیق و قید حقیقت اشخاص مضر
 و شبہہ ناک محلی و اجنبی .
 سوم - تشکیل خدمت استخباریہ و داخلیہ مملکت .
 (۲۳۴) - صورت تنسیق پولیس کو توالی و صورت ایفاء وظائف
 ضابطہ این ہر دو صنف و درجہ صلاحیت و اختیارات
 شان بوجہ نظامنا مہ ہائے مخصوص آن اجرا کرد .
 (۲۳۵) - برائے تدویر امور بلدیہ در ولایات یک یک مأمور بلدیہ
 میباشند کہ مطابق نظامنا مہ جداگانہ ایفاء وظائف مینمایند .

چهارمین

(صورت انتخابات اعضا منتخبه مجالس مشاوره)

(وشورایه لیت)

(۳۳۶) - اعضا منتخبه مجالس مشاوره علاقه داری یا از قرار ذیل

انتخاب میشوند -

در هر علاقه مربوطه حکومتها به کلان و حکومتها به
 اول و دوم و سوم ایالتی همان علاقه در یکجا اجتماع
 نموده از جمله کسانی که بدولت یک قسم واردات میسر
 و با بلیت و صلح آراسته ثمالک خضایل حمیده
 اخلاق پسندیده بوده در ایام مأموریت شان نیز
 متمم و بدولت باقیات ده نباشند چهار نفر از
 خودشان انتخاب مینمایند این چهار نفر از میان خود با
 اتفاق آرا به شان یک نفر نماینده گی خود انتخاب میدارند
 باقی سه نفر که در هر علاقه مانده اعضا به
 مجلس مشوره همان علاقه داری میشوند، و علاقه داران
 یا نیکه بلا واسطه حکومتها را اسباب ولایت و یا حکومتها

و باقی نفری اعضا منتخبه مجلس مشوره همان حکومتی میشوند
 (۲۳۸) - اعضا منتخبه مجلس یا مشوره حکومتیهاے کلان نقره
 انتخاب میشوند -

اعضا منتخبه مجلس مشوره هر حکومتی یک یک نفر
 میانه خودشان با تفاق آراے خود یا انتخاب نمود
 بر مرکز حکومتی کلان مربوطه خود میفرستند و از خود
 حکومتیهاے کلان نیز یک یک نفر مطابق بیانات
 قاعده (۲۳۶) انتخاب نموده همه شان از بین خود
 دو دو نفر برابرے نماینده گی خودشان بر مرکز حکومتی
 و یا حکومتی اعلاے مربوطه خود میفرستند باقی نفر
 اعضا منتخبه مجلس یاے مشوره حکومتیهاے
 کلان گفته میشوند.

(۲۳۹) - اعضا مجلس مشوره نائب حکومتی یا حکومتی یا
 بتفصیل ذیل منتخب میگرددند -

هر قدر کلانتران موجوده که در مرکز ایالت و حکومتی اعلا
 هستند هر کدام شان ایالتی کوچه یا و گذر یا نیکه بایشان
 متعلق است در مسجد بزرگ همان کوچه جمع آوری نموده بایشان

میگویند که از جمله خودشان کسانی که بدولت اروات میدهند
چنان یک کینفریکه با بلیتت و صلاح آراسته و مالک
خصایل حمیده و صاحب اخلاق پسندیده بوده بنزد
ایالی ستم و بنزد دولت باقیات ده نباشند یک کینفر را
انتخاب می نمایند و همین نفری متخین کلانتران آینده
شان میباشند باز همه این کلانتران یکجا اجتماع نموده
از میانه خود با ورو لایت کابل چهار نفر دیگر ولایات
و حکومتی های اعلیٰ دو دو نفر انتخاب نموده آنها
با اشخاصیکه از حکومتی های کلان و حکومتی ها و علاقه
داری هاییکه را سبب ولایت یا حکومتی های اعلیٰ مربوط اند
یکجا اجتماع نموده بقرار تفصیل ماده (۲۶۰) نفری بر
اعضا مجلس شورا دولت میفرستند و باقی
نفری شان اعضا مجلس مشوره ولایت و حکومتی اعلیٰ
را تشکیل میدهند.

(۲۶۰) ۱- اعضا منتخب مجلس شورا دولت از قرار ذیل تشکیل میابند-
اعضا منتخب هر ولایت و حکومتی اعلیٰ از میانه خودشان بقرار تفصیل
آتی باتفاق آرا نفری انتخاب نموده بشور دولت میفرستند

دوره ایشان بهیت مجموعی اعضا منتخبه شورای دولت تشکیل میدهد

ولایت کابل (۵) نفر

◦ قندهار (۴) ◦

◦ هرات (۴) ◦

◦ ترکستان (۳) ◦

◦ قطن و بدخشان (۲) ◦

◦ سمت مشرقی (۳) ◦

◦ جنوبی (۲) ◦

◦ میمنه (۱) ◦

◦ فراه (۱) ◦

(۲۴۱) — اعضا منتخبه مجلس با مشوره و شورای دولت بعد از هر سه

تجدید میشوند و بعضی شان انتخابات جدید جریان مییابد

(۲۴۲) — احکام مواد نظامنامه تشکیلات اساسیه سابقه و تمهیدات

بعد از تاریخ نشر این نظامنامه متروک و منسوخ است .

(۲۴۳) — باجرا احکام این نظامنامه و زرا دولت مأمور و مسئول میباشد

ادخال این نظامنامه را در زمره نظامات دولت نصیم و تمهیدات احکام مواد نشر

اراده میکنم .

قانون نظام مباحثه تشکیلاتی

(فصل اول باب اول)

۱- مأمورین شعبات نفوس و پسته و تلگراف و تیلیفون معارضه و کاتبان و کاتبان مرکز و وزارت از طرف انجمن انتخاب مأمورین داخلیه انتخاب و از حضور وزیر داخلیه منظور میشوند.

۲- سرکاتبان کاتبان باقی مأمورین شعبات مذکور از طرف مجالس مشاوره نا احوال و محکمات و حکومتها علی انتخاب میشوند تنها اوراق انتخاب شان بغرض تحصیل منظوری زیر داخلیه بوزارت محلی الیه فرستاده میشود.

۳- در ماده (۲۸) حکام درجه دوم سهواً طبع شده انتخاب حکام درجه دوم مطابق ماده (۱۲۸) نظامنامه مذکور اجرا میشود.

(فصل سوم باب اول)

۴- هیئت تحقیق که در ماده (۱۶۵) نظامنامه تشکیلات اساسیه ذکر شده تحقیقات ابتدائیه را موافق با احکام مخصوص نظامنامه اصول محاکمات جزائیه که راجع بوظایف مستظفین است اجرا مینماید.

۵- در حالیکه رئیس محکمات تحقیقات مذکور نقصان ببیند به هیئتها

- تحقیقات صورت مسأله را پس رد میکنند تا احوال پذیرد.
- ۱۶- اوراق تحقیقیه ما مورین از طرف بیعت با سب سابق الذکر شد
مرتب در مرکز بوکیل اثبات جرم که از طرف وزارت معین میشود
و در ولایات بوکیل اثبات جرم که از طرف نائب الحکومه
یا حاکم اعلیٰ یا کلان تعیین گردد سپرده میشود.
- ۱۷- حکمیه نیکه از محکم با سب ما مورین داده میشوند یا انقضای
مدتها سب اعتراض و مرافعه و تمیز و یا بصدور حکم بنا بر اعتراض
و تمیز کسب قطعیت نموده اجرا میشوند.
- ۱۸- در ولایات برخلاف ماده (۱۷۲) وکیل اثبات جرم از طرف
نائب الحکومه یا حاکم اعلیٰ و کلان تعیین گردیده در حکومتها و کیل
از طرف حاکم محلی مقرر میگردد.
- ۹- منازعات و مناقشاتیکه در اثنا سب وظیفه در میان ما مورین
پیدا شود مرجع محاکمه شان مجالس مشوره و شور آ دولت میباشد
قطعه مرجع فیصله اجرا نیکه ما مورین خارج وظیفه بوده مرتکب آن شوند
محاکم عدلیه است.
- ۱۰- حیسینیکه محاکمه کیلی از دزرا بدیوان عالی لزوم دیده شود وکیل
اثبات جرم از حضور ملوکانه مقرر میگردد.

ضمیمه تشکیلات اساسی .

برجی می‌باشد که چراسی های وزارت ددوایر که در متعلق ماموریت خود
مربوب جرمی گردند محاکم مامورین شورای دولت و مجالس شوره
ولایات و حکومت است تنها در موضوع کسرات غیر حاضری
مثل دیگر مامورین مسؤلیت ندارند و عوض غیر حاضری یک روزه
معاش یک روزه شان کسر میشود .

بعد از نشر این ضمیمه ماده مورخه ۱۲ جلدی ۱۳۰۲ ضمیمه نظامنامه

حاضری لغو است ما نور ۱۳۰۵

ضمیمه نظامنامه تشکیلات اسناسیه *

(۱) - محاکمه و فیصله دعاوی جزائیه تعزیریہ در محاکم عدلیہ و محاکم مامورین و قوماندانہای کوتوالی و حکام محلی و علاقہ دارین عاید است و تعیین درجات جزا نظر بفعل و فاعل و وقت و محل وقوع از طرف ہیئت ہائیکہ و کلتا از طرف پادشاہ برای شان اختیارات دادہ شدہ و در مواد آتیہ توضیح گردیدہ کردہ میشود .

(۲) - ہیئت محاکم مامورین عبارت است از محاکم ثلاثہ شورای دولت و مجالس مشورہ ولایات و حکومتیہا و انجمن انتخاب مامورین وزارتہا .

(۳) - رویت و محاکمہ جرائمیکہ در فصل اول باب اول نظامنامہ جزای عمومی توضیح شدہ است راجع بمحاکم ابتدائہ عدلیہ رویت و محاکمہ جرائمیکہ در فصل ثانی باب اول نظامنامہ موصوف مبین شدہ است متعلق بمجالس مشاورہ ولایات و محاکمہ ابتدائہ شورای دولت رویت و محاکمہ جرائمیکہ در فصل اول باب ثانی نظامنامہ مذکور نشان دادہ شدہ است راجع بحکام محلی و قوماندانہای کوتوالی است علاقہ دارہا نیز تماماً جرایمی را کہ در فصل اول باب ثانی در حصہ الف و ب نظامنامہ موصوف نشان دادہ شدہ است در مجالس مشورہ علاقہ داری خود فیصلہ مینمایند

رویت و محاکمہ جرائمیکہ در فصل ثانی باب ثانی نظامنامہ موصوف مندرج است در بابہ مامورین مرکزیہ وزارت راجع بانجمن انتخاب مامورین ولایات باید بمجالس مشورہ حکومت محلیہ میناشد

چرا اینکه در فصل ثانی باب اول و فصل ثانی باب ثانی نظامنامه جزا ذکر شده اگر از انجمن مامورینکه راساً بداره سبیه نصب شده‌اند صادر گردد عموماً بمحکمه ابتدائیه شورای دولت فیصله میشود.

(۴) :- تعیین درجات جزای مجرمینکه محاکمه و فیصله دعاوی شان به محاکم ابتدائیه و مراقبه عدلیه راجع میباشد به مجالس مشوره محلی کرده میشود . هیئت مجلس تعیین جزا که در مجالس مشوره محلی تشکیل می‌یابد عبارت است از اعضای منتخبه و طبیعه که اعضای منتخبه تماماً و از اعضای طبیعه در ولایات و حکومت اعلی خود نایب الحکومه و یا حاکم اعلی و قاضی ابتدائیه در فیصله های ابتدائی و قاضی مراقبه در فیصله های مراقبه و علاوه بر قوماندان کوتوالی و مدیر معارف محلی و علی هذا در حکومت کلان و حکومتها حاکم و قاضی و نیز سر معلم معارف اگر باشد و قوماندان کوتوالی همان محل شامل خواهند بود این هیئت ها تنها از روی فیصله های محاکم عدلیه تعیین مجازات میکنند و برای معلومات ارتکاب فعل فیصله یا تحقیقات ابتدائیه را ملاحظه کنند اگر هیئت مجلس مشوره در فیصله محاکم ابتدائیه کدام تناقض بهینند برافعه بدهند و بعد از مراقبه تعیین جزا شود .

(۵) :- مجازات مجرمین که فیصله دعاوی شان بمحکمه ابتدائیه شورای دولت و انجمن انتخاب مامورین وزارتات و مجالس مشوره حکومتی های محلیه و مجلس مشوره علاقه داری ها عاید است از طرف هیئت مجالس مذکور مجازات مجرمین که فیصله ان بخود حکام محلی و قوماندان های کوتوالی راجع است از طرف خود انها که و کالتاً از طرف پادشاه برای شان اختیارات داده شده تعیین کرده میشود تنها علاقه دارها مجازات حصه الف فصل اول باب ثانی را باستیذان بالادست

خود اجرا می کنند و در مجلس علاقه داری ها فیصله های حقوق العباد اگر از جمله
اعضای مجلس يك نفر عالم باشد تنها اعضای مجلس والا يك نفر عالم محلی نیز
شامل میشود و همچنان در اداره قوماندانی های کوتوالی فیصله حقوق العباد
اگر خود قوماندانها علمیت قضارا نداشته باشد يك نفر عالم شامل باشد .

(۶) - در تعزیرات حقوق الله اگر آیات آن مجزیک شخص عادل و بدو نفر مستور
الحال و یا بطریقه ینه و یا حلف و یا نکول باشد اجرای او در محاکم عدلیه کرده
شود اگر آیات او بطریقه تنها قرائن باشد اجرای آن را خود اولی الامر بحسب
علم خود و یا نائب او که معتمد اولی الامر باشد بدون قتل کرده میتواند پس
همان قرائن و امارات را تقدیم مجلس مشوره محلی نمایند که اگر مجلس مشوره
محلی امضاء کردند و همین قرائن و امارات مظنون را متهم میدانستند مجالس
تعیین جزای همان ارای مجلس مشوره را منظور دانسته بموجب آن اعطای
حکم میکنند .

۷ : - مجرمین که در حقوق العباد و حقوق الله مشترکاً منتهم باشند اگر قاضی
حصه حقوق العباد را از روی آیات شرعی فیصله کرده در تعزیرات حقوق الله
از روی قرائن و امارات قانع نشود حصه حقوق الله آن در مجلس مشوره محلی
فیصله گردیده بروفق ماده (۶) اجرا میشود .

(۸) - مرافعه فیصله فقراتیکه در مجالس مشوره از روی امارات و قرائن فیصله
میشود مجالس مشاوره نائب الحکومه کبها و حکومتهای اعلی و حکومتهای
کلان است و تمیز آن بوزارت عدلیه در مجلس تمیز ثانی کرده میشود فقرات
مذکور بسلسله که دیگر فیصله های عدلیه بمرافعه و تمیز میروند بمجالس
مذکور دائر میشوند مگر فیصله دطوی که بنائب الحکومه کبها و حکومتهای

(۴)

اعلی و حکومتیهای کلان فیصاه میشود تنها به مجلس تعین ثانی تمیز کرده
میتوانند و حاجت بعرفه نیستند .

(۹) تفصیل حقوق الله و حقوق العباد : — .

(الف) : — حقوق الله در هر حادثه که محتاج بدعوی مدعی نشود بلکه مدعی را
شرعا نیز اعتبار شاهد داده میشود و در آن عفو و ابراء و سوگند دادن بقرار
امر شرع شریف نیست آنرا (حق الله میگویند)

(ب) : — حقوق العباد در آن حادثه که حاجت مدعی و دعوی او شود مانند دعوی
خون و دزدی و غیره که در کتب فقه شریف مذکور است و در آن عفو
و ابراء و سوگند بقرار امر شرع شریف میباشد آنرا (حق العباد) میگویند
و برای قاتل و سارق و قطاع الطریق بعد اسقاط قصاص و حد به شبهه
تغزیر حقوق الله نیز داده میشود .

مورخه ۸ برج دلو ۱۳۰۳

(۰)

* ضمیمه نظامنامه تشکیلات اساسیه *

(۱) - در حال غیاب قاضی . حکام محلیه بصوب مجلس مشوره انجا یک نفر از مفتی های همان محکمه را موقت و کیل مقرر میدارند .

(۲) - در جرائم مرتبطه جرم خورد به جرم کلان تابع بوده اوراق دعوی بمحکمه که فیصله جرم کلان بدان عاید است داده میشود .

مورخه ۱۲ اسد ۱۳۰۴

تعديل و عوض و توضیح مواد نظامنامه تشکیلات اساسیه افغانستان

(تعديل ماده (۲۱۹) و (۲۲۴))

فیصله های محکومین (۱۸) - ال حبس و حبس دوام و قتل محصور شاهانه تقدیم و بحکم حضور در محل اجرا گذاشته میشود

(عوض ماده (۲۱۶) و ماده اول ضمیمه ۱۲ اسد سنه ۱۳۰۴)

همه محکمه های ابتدائیه یک قاضی و یک مفتی اول و یک مفتی دوم و کاتب موجود هستند در حال رخصتی و مریضی و تبدیلی قاضی که بمأموریت جدید خود اعزام شده عوض آن نیامده باشد مفتی اول و اگر مفتی اول موجود نباشد مفتی دوم و کالتاً ایفای و تطیفه قضا را مینمایند و کاتب محکمه در وقت نبودن یکی از مفتی ها بموض او کار میکند .

(توضیح ماده (٢١٩))

مراد از حبس دوام که در ماده مذکور ذکر شده مراد از پست سال مجبومی است .
مورخه ١١ میزان ١٣٠٤

١ :- هر گاه شخص قاضی يك محکمه در دعاوی حقوقیه و جزائیه مدعی و یا مدعی علیه واقع شود اگر مدعی و مدعی علیه از يك محل باشند در محکمه ابتدائیه اقرب ان فیصله اینچنین دعاوی کرده میشود .

٢ :- در صورتی که مدعی و مدعی علیه ساکن يك محل نباشند و شخص قاضی يك محکمه مدعی واقع شود بمحکمه محلیه مدعی علیه و اگر قاضی مدعی علیه باشد در محکمه ثالث که بمحل سکونت مدعی علیه قاضی اقرب باشد تصفیہ میشود .

٣ :- اگر قاضی مرافعه مدعی یا مدعی علیه واقع شود بمحاکم ابتدائیه که قانوناً دعوی عموم دائر میشود فیصله دعاوی شان خواهد شد و در صورتیکه مرافعه نخواهند مرافعه شان بدیگر مرافعه قریب روت میگردد .

٤ :- هر گاه رئیس هیئت تمیزیه مدعی و یا مدعی علیه واقع شود ، بمحکمه ابتدائیه و مرافعه حسب دعاوی عمومیه دعاویش دائر میشود در حال خواهش تمیز يك هیئت تمیزیه از حضور شاهانه موقناً تعیین و نزد این هیئت تمیز کرده خواهد شد .

مورخه ٢١ میزان ١٣٠٤

(۷)

راجع بماده (۶ و ۷) ضمیمه

۸ دلو ۱۳۰۳

جرمهای حقوق الله خواه تنها و یا باحقوق العباد مشترك باشند اگرچه حصه حقوق العباد را ثابت نتوانند در صورتیکه بمحاکم عدلیه از روی قراین قناعت قاضی حاصل نشود قوماندانهای کوتوالی مراکزهای شهر و حکام محلی فقرات مذکور را خواه مخواه در مجلسهای مشوره روبرت داده فیصله کنند.

مورخه (۷) ثور ۱۳۰۰

۲۱ - اسد)

۱۳۰۰

۱- نائب الحکومه ها و حکام اعلی و کلان در مواقع دعوی مهم که بین دو اقوام واقع شود و قوه اداره حکام محلی را برای حل و فصل آن کافی ندانند . یا در موضع مناقشه رفته و یا دعوی را در مرکز جلب کرده قانونا تعصیه نمایند .
۲- باقی دار اینکه از یک ولایت بدیگر ولایت نقل مکان کنند و یا اشخاصیکه برای فیصله محاکمه از دیگر ولایت جلب آنها ضرور شود :

نائب الحکومه ها و حکام محلی آن ولایت برای جلب این جنس میباشند و امثال آن بدون ذریعه وزارت به ولایت متعلقه آن مخایره کرده میشوند

